

Biblioteca medievală The Medieval Library

Catalogue

Fundamental texts of medieval cultures
in bilingual editions

POLIROM
2021

Traducerea textelor în limba engleză de Alexandra Columban și Luciana Cioca
English translation by Alexandra Columban and Luciana Cioca

Titlurile disponibile pot fi comandate pe <http://www.polirom.ro/catalog/colectii/biblioteca-medievala/>
The titles in stock can be purchased at <http://www.polirom.ro/catalog/colectii/biblioteca-medievala/>

Colecția *Biblioteca Medievală* s-a născut, în anul 2003, dintr-o idee care a vizat fundamentele culturii române, dar și un mod particular de a concepe Evul Mediu. Această idee s-a rezumat, inițial, la faptul că o cultură formată în epoca modernă își poate înțelege sensul și limitele dacă asimilează sursele modernității în care s-a născut. Și că, în consecință, ele merită traduse și publicate sistematic în română. Dar aceste surse trimit la un Ev Mediu european înțeles, în particular, în componentele sale latină, arabă, greacă, ebraică. De aceea, *Biblioteca medievală* înseamnă reunirea competențelor din fiecare dintre aceste ramuri de studiu.

În 12 ani, cele 26 de titluri apărute au ilustrat această idee și au îmbogățit-o. La intenția de a-i oferi cititorului român textele fundamentale ale culturii medievale în ediții bilingve, s-a adăugat treptat și intenția de a oferi publicului studios de pretutindeni textele originale ale unor lucrări în primă ediție, traduse și în limba română. Prima intenție este ilustrată de autori precum Boethius, Duns Scotus, Toma din Aquino, Meister Eckhart sau Abélard. A doua cuprinde autori precum Hugo de Saint-Victor, Avicenna, Godescalc de Nepomuk și alții. Volumele au reunit exegeți și traducători de prestigiu sau în plină formare profesională, al căror profil sumar încheie prezentările fiecărui volum din acest catalog. Din acest motiv, *Biblioteca medievală* este un concept, un efort și, în același timp, o școală de studii medievale.

Colecția are un consiliu științific, al cărui rol principal vizează selecția textelor, stabilirea strategiilor de viitor și expertiza manuscriselor. Din el fac parte: Anca Vasiliu (*Centre National de la Recherche Scientifique, Paris*), Ioana Munteanu (*Universitatea din București*), Anca Crivăț (*Universitatea din București*), Monica Brânzei (*Institut de Recherche et d'Histoire du Texte, Paris*), Bogdan Tătaru-Cazaban (*Institutul de Istorie a Religiilor al Academiei Române, București*), Mihai Maga (*Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj*), Alexandru-Florin Platon (*Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași*), George Grigore (*Universitatea din București*), Eugen Munteanu (*Institutul „A. Philippide” al Academiei Române, Iași*), Adrian Papahagi (*Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj*) și Alexander Baumgarten (*Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj*).

Colecția este deschisă oricărei propuneri manuscrise privind ediții bilingve ale textelor care au marcat cultura medievală în fiecare domeniu al ei. Urmînd un specific aparte în funcție de natura edită sau inedită a textului vizat, propunerea este așteptată la redacția Editurii Polirom.

Alexander Baumgarten,
coordonator al colecției

The Medieval Library was born in 2003 and, since the beginning, has revolved around an idea linked to the roots of the Romanian culture, as well as a particular way of regarding the Middle Ages. This idea had its premise in the belief that a culture shaped in modern times cannot understand its meaning and its limits unless it assimilates the sources of the modernity in which it originated. Therefore, in order to gain this understanding, a systematic translation of these sources into Romanian is essential. However, they refer back to the European Middle Ages, and particularly to its Latin, Greek, and Arab components, which is why it is crucial to engage and prepare skilled scholars in each of these realms.

For the past twelve years, the release of twenty-six volumes has stood as proof of our allegiance to highlighting and enriching this idea. To the desire of offering Romanian booklovers the fundamental texts of medieval culture in bilingual editions we gradually added the intention to provide the scholarly audience worldwide the first modern edition of hitherto unedited texts, translated to Romanian *as well*. Our first intention is illustrated by authors such as Boethius, Duns Scotus, Thomas Aquinas, Meister Eckhart and Abelard, whereas the second includes, among others, Hugh of Saint Victor, Avicenna, and Godescalc of Nepomuk. The volumes brought together scholars, as well as prestigious and emerging translators, whose brief profile concludes the presentation of each volume in this catalogue. For these reasons, *The Medieval Library* is a concept, a collective effort and, at the same time, a school of medieval studies.

The collection is supervised by a scientific council, whose main role is to select the texts, to establish future strategies and to closely inspect the translation. The scientific council is formed of: Dr. Anca Vasiliu (*Centre National de la Recherche Scientifique, Paris*), Dr. Ioana Munteanu (*University of Bucharest*), Dr. Anca Crivăț (*University of Bucharest*), Dr. Monica Brînzei (*IRHT, Paris*), Dr. Bogdan Tătaru-Cazaban (*The Institute for the History of Religions, Romanian Academy, Bucharest*), Dr. Mihai Maga (*Babeș-Bolyai University, Cluj-Napoca*), Dr. Alexandru-Florin Platon (*Alexandru Ioan Cuza University, Iași*), Prof. George Grigore (*University of Bucharest*), Prof. Eugen Munteanu (*A. Philippide Institute, Romanian Academy, Iași*), Dr. Adrian Papahagi (*Babeș-Bolyai University, Cluj-Napoca*) and Dr. Alexander Baumgarten (*Babeș-Bolyai University, Cluj-Napoca*).

The scientific council is open to receiving any proposal of bilingual editions of texts that influenced medieval culture in any of its aspects. All proposals can be submitted to the editorial board of Polirom Publishing House.

Alexander Baumgarten,
The Medieval Library Coordinator

Boethius, Anicius Manlius Severinus Torquatus

Tratate teologice

ediție bilingvă, traducere din limba latină și note de Octavian Gordon și Bogdan Tătaru-Cazaban, postfață de Anca Vasiliu
2003, ISBN: 973-681-254-5, 176 p.

Am ales, ca debut al colecției „Biblioteca medievală”, *Tratatele teologice* ale lui Boethius întrucât ele au avut rolul unui text programatic al filosofiei și teologiei latine medievale. Reper al discuțiilor doctrinare împotriva heterodoxiei secolului al VI-lea, atribuite într-un faimos pasaj al lui Cassiodor lui Boethius, *Tratatele teologice* au avut o imensă circulație în întreg Evul Mediu latin și au fost o sursă de autoritate în majoritatea construcțiilor teologice și filosofice ale epocii. Aici găsim celebrul proiect boethian al convertirii categoriilor aristotelice în nume divine (*praedicatio in divinis*), care este o importantă sursă a construcției numelor divine în tomism, aici găsim celebrele *hebdomade* care au slujit debaterilor ontologiei medievale latine. Confirmând creștinismul consulului Boethius, textul a modelat simultan creștinismul medieval occidental.

Octavian Gordon este teolog și filolog clasic, doctor al Universității din București.

Boethius (cca 480-525) e filosoful despre care se consideră în general că încheie Antichitatea și deschide perioada medievală în tradiția Occidentului latin. Opera lui principală, *Consolatio Philosophiae*, a fost scrisă spre sfârșitul vieții, pe când era încarcerat din ordinul regelui ostrogot Teodoric cel Mare (*Consolarea Filosofiei*, Polirom, 2011).

Boethius, Anicius Manlius Severinus Torquatus

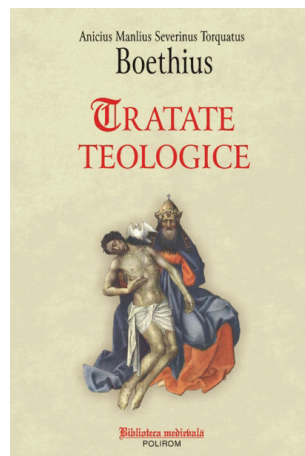
Theological Treatises

bilingual edition, translated from Latin and notes by Octavian Gordon and Bogdan Tătaru-Cazaban, afterword by Anca Vasiliu
2003, ISBN: 973-681-254-5

The work chosen to open *The Medieval Library* is Boethius' *Theological Treatises*, as it represents a cornerstone in the medieval theology and philosophy of the Latin tradition. As a reference point in the doctrinal debates against sixth-century heterodoxy – and attributed to Boethius in one of Cassiodorus' famous excerpts – the *Theological Treatises* enjoyed an immense circulation throughout the Latin Middle Ages and were a prominent source of most theological and philosophical constructions of the time. It is here that we find the well-known Boethian project of converting Aristotelian categories into divine names (*praedicatio in divinis*), which is an important source for the construction of divine names in Thomism, and it is here that we find the famous *hebdomads* which have

been used in the debates on medieval Latin ontology. The treatise not only confirmed Consul Boethius' religious affiliation, but also helped shape western Christianity in the Middle Ages.

Octavian Gordon is a theologian and classical philologist, and holds a PhD from the University of Bucharest.

William Ockham

Despre universalii

ediție bilingvă, traducere din limba latină de Alexander Baumgarten, comentarii, note și studiu de Simona Vucu
2004, ISBN: 973-681-562-5, 184 p.

Doctrina lui William Ockham privind statutul ontologic al universaliiilor este una dintre piesele centrale în filosofia secolului al XIV-lea: în acest mediu s-au format principalele viziuni asupra universului modern și au fost luate cele mai importante decizii de desprindere a universului filosofic de reprezentarea ierarhică asupra lumii, dominantă a gândirii premoderne. Adevărată „dezvrăjire a lumii”, dar în direcția raporturilor cât mai directe cu creatorul ei, reducerea statutului universaliiilor în filosofia lui Ockham și a ockhamiștilor la doctrina raporturilor dintre semn și semnificat reprezintă una dintre sursele medievale ale filosofiei limbajului.

Simona Vucu este doctor în filosofie medievală al Universității din Toronto și predă la Universitatea din North Carolina.

William Ockham s-a născut în 1288 în satul Ockham, lângă Londra. Între 1321 și 1324 devine lector în arte la una dintre școlile franciscane din Londra. În această perioadă scrie și *Comentariul la Isagoga lui Porfir* și *Summa Logicae*. În 1328 pleacă de la Avignon (unde fusese chemat de papă pentru a se apăra contra acuzațiilor legate de doctrina sa) și se mută la München, unde va rămâne tot restul vieții. În 1339, scrierile sale sînt interzise la Paris. Moare în 1347, în timpul ciumei.

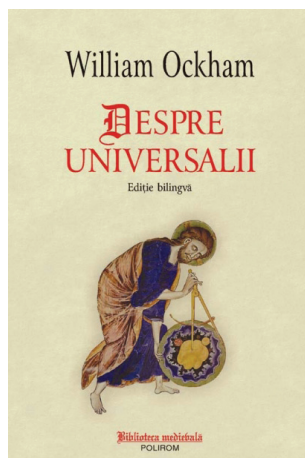
William of Ockham

On Universals

bilingual edition, translated from Latin by Alexander Baumgarten, commentaries, notes and study by Simona Vucu
2004, ISBN: 973-681-562-5

William of Ockham's doctrine regarding the ontological status of universals is one of the core components of fourteenth-century philosophy: it is this environment that fostered the main views on the modern universe and it is during this period that philosophical thought distanced itself from the premodern hierarchical representation of the world. A genuine “disenchantment of the world” (understood as an unmediated relationship with its creator), the reduction of the status of universals in Ockham's philosophy to the doctrine of the relation between sign and signified, represents one of the medieval sources of the philosophy of language.

Simona Vucu holds a PhD in Medieval Philosophy from the University of Toronto and is currently teaching at the University of North Carolina.

Boetius din Dacia

Despre viața filosofului

ediție bilingvă, traducere, notă introductivă, note și comentarii
de Mihai Maga
2005, ISBN: 973-681-881-0, 136 p.

Intrarea aristotelismului în lumea occidentală a secolului al XIII-lea, prin intermediul traducătorilor din greacă și arabă, a marcat o cotitură a filosofiei medievale și nașterea unui „averroism latin”, curent de gândire susținut, inițial, de un grup de profesori ai Facultății de Arte a Universității din Paris. Între aceștia, Boethius din Dacia este o figură aparte prin formularea explicită a unui ideal de viață intelectuală de inspirație aristotelică, iar tratatul *Despre viața filosofului* poate fi considerat un act de naștere al idealului de viață al intelectualului modern, prin interpretarea unor pasaje decisive ale *Eticii nicomahice* în registrul laic al vieții dedicate gândirii și dezbaterii universitare.

Mihai Maga este lector al Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj, doctor cu o teză în filosofia politică medievală.

Boethius din Dacia este unul dintre principalii protagoniști ai mișcării din secolul al XIII-lea cunoscute sub titulatura de „averroism latin”, unul dintre momentele de glorie ale revenirii lui Aristotel în cultura occidentală.

Boethius of Dacia

On the Life of the Philosopher

bilingual edition, translation, introductory note and commentaries
by Mihai Maga
2005, ISBN: 973-681-881-0

The introduction of Aristotelianism to the western world of the thirteenth century, through translations from Greek and Arabic, marked a turning point in medieval philosophy, signalling the birth of a “Latin Averroism”, which was initially supported by a group of professors from the Faculty of Arts of the University of Paris. Among them, Boethius of Dacia stands out through his formulation of an ideal of intellectual life inspired by Aristotelianism, as well as through his treaty *On the Life of the Philosopher*, which – with its interpretation of influential fragments from *The Nicomachean Ethics* in secular terms advocating reasoning and academic debate – may be regarded as the birth of the modern intellectual’s ideal life model.

Mihai Maga is an Assistant Professor at the Babeș-Bolyai University in Cluj-Napoca and holds a PhD in Medieval Political Philosophy.

Toma din Aquino

Despre guvernămînt

ediție bilingvă, traducere din limba latină și note de Andrei Bereschi, postfață de Péter Molnár
2005, ISBN: 973-681-801-2, 312 p.

Doctrina politică a lui Toma din Aquino se înscrie în polemica Evului Mediu asupra preeminenței puterii bisericești față de cea seculară. Originalitatea poziției sale este determinată de modul cum înserează doctrina *Politicii* lui Aristotel în dezbaterea politică a timpului său, folosind elemente ale noeticii avicenniene, dar și o interesantă poziție asupra obligației Bisericii de a se alia protestelor drepte ale guvernaților împotriva puterii. Rezultatul acestui demers e o pledoarie sistematică în favoarea regalității, ce, pentru Toma din Aquino, reprezintă forma supremă de guvernare politică și reflectă ordinea universală a ierarhiei lumii create.

Andrei Bereschi este doctor în filosofie și filolog clasic, conferențiar în filosofie antică al Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj, iar *Molnár Péter* este profesor de istorie medievală la Universitatea „Eötvös Loránd” din Budapesta.

Toma din Aquino (1225-1274), născut la Roccasecca, în apropiere de orașul Aquino. A fost încredințat spre educare călugărilor de la mănăstirea Monte Cassino. În 1239 pleacă la Neapole la universitate, apoi hotărăște să se călugărească, intrînd în Ordinul dominicanilor; pleacă la Paris, devenind discipol al lui Albert cel Mare. Opera sa însumează circa 18-19.000 de pagini, în care a sistematizat și a îmbinat armonios dogmele Bisericii cu filosofia lui Aristotel și Augustin. La Polirom a mai apărut *Despre ființă și esență* (2008).

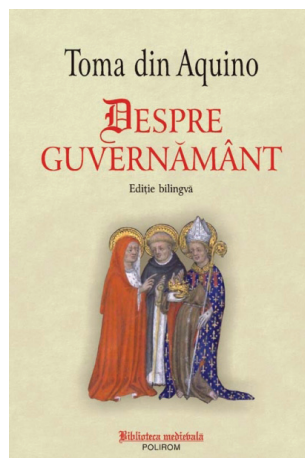
Thomas Aquinas

On Government

bilingual edition, translated from Latin and notes by Andrei Bereschi, afterword by Molnár Péter
2005, ISBN: 973-681-801-2

The political doctrine of Thomas Aquinas is one of the many facets of the medieval polemic on the pre-eminence of the Church over secular power. The originality of his position lies in his insertion of Aristotle's doctrine as found in *Politics* in the political debate of his time. This is visible in particular in his use of elements from Avicennian noetics, as well as in his position on the obligation of the church to take the side of the governed in their legitimate protests against the government. The result of this approach is a systematic discourse in favour of royalty, which, for Thomas Aquinas, represents the supreme form of government and reflects the universal order of the created world hierarchy.

Andrei Bereschi holds a PhD in philosophy and is a classical philologist and Associate Professor in ancient philosophy at the Babeș-Bolyai University in Cluj-Napoca. *Molnár Péter* is Professor of Medieval History at the Eötvös Loránd University in Budapest.

*** / Richard de Fournival

Fiziologul latin / Bestiarul iubirii

ediție bilingvă, ediție îngrijită, traducere din latină și franceză veche, note și studiu de Anca Crivăț
2006, ISBN: 973-46-0368-X, 176 p.

Sursă fundamentală a gândirii simbolice europene, *Fiziologul*, redactat inițial în greacă și tradus și reelaborat în toate limbile culturii medievale, îmbină știința păgână și exegeza alegorică promovată de teologia creștină a primelor secole. Micul tratat este o referință comună pentru literatura și arta medievală, iar ecourile sale se regăsesc în texte de naturi diferite, de la cele teologice la cele alchimice, de la tratatele de morală la poezia de dragoste. Volumul oferă cea mai importantă versiune latină, *Fiziologul latin B*, care constituie, la rândul său, una dintre cele mai frecventate surse ale unui gen literar: bestiarul. Între multiplele avataruri ale acestuia din urmă, *Bestiarul iubirii*, elaborat în prima jumătate a secolului al XIII-lea de Richard de Fournival, reunește două tradiții cu un grad înalt de codificare: tradiția alegorico-moralizatoare a *Fiziologului* și cea în plină formare în epocă, a iubirii curtenești.

Anca Crivăț este profesoară a Universității din București, în specialitatea literatură medievală.

Richard de Fournival, ilustrat și studios al celor mai importante discipline filosofice, s-a născut la Amiens pe 10 octombrie 1200 (1201?), ca fiu al lui Roger, medicul personal al lui Filip August, și al Elisabetei de Le Pierre. În 1246 a obținut permisiunea de a profesa chirurgia. În același an, a devenit cancelar al bisericii din Amiens, al cărei episcop a fost fratele său. A murit în ziua de 1 martie 1250 (1260?). Operele sale principale sînt *Bibliomania* și *Bestiarul iubirii*.

*** / Richard de Fournival

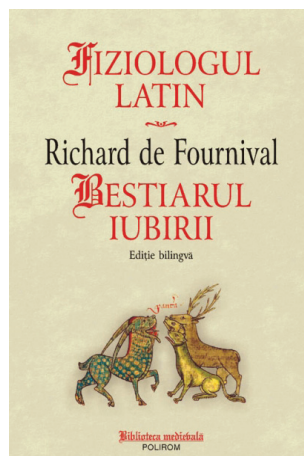
The Latin Physiologus / The Bestiary of Love

bilingual edition, edited, translated from Latin and Old French, notes and study by Anca Crivăț
2006, ISBN: 973-46-0368-X

The Physiologus was initially written in Greek, but it was translated and re-elaborated in all the languages of medieval Europe. It is thus a fundamental source of European symbolic thought, which combines pagan science with allegorical exegesis promoted by the Christian theology of the first centuries. The short treatise is a common reference point for medieval art and literature, and its echoes are found in texts of various natures, from theology and alchemy to treatises on morality and love poems. The volume offers the most important Latin version, *The Latin Physiologus B*, which, in turn, constitutes one of the most frequent sources for a special literary genre: the bestiary. Among the many avatars of the genre, *The Bestiary of Love*, written in the first half of the

thirteenth century by Richard de Fournival, combines two highly cryptic traditions: the allegorical-moralizing tradition of *The Physiologus* and that of courtly love, which was developing at the time.

Anca Crivăț is an Associate Professor at the University of Bucharest, specialising in Medieval Literature.

Anselm de Canterbury

Despre libertatea alegerii

ediție bilingvă, traducere din limba latină de Laura Maftei, notă introductivă, note și studiu de Ovidiu Stanciu
2006, ISBN: 973-46-0236-5, 160 p.

Conceput sub formă de dialog, tratatul *Despe libertatea alegerii* este o originală interpretare a problemei liberului-arbitru, disputată în contextul teologiei secolului al XI-lea, cu o rădăcină vizibilă în doctrina libertății voinței la Augustin. Analizată intens în patristica greacă și latină, trecută apoi prin filtrul teoriilor despre predestinare din perioada carolingiană, problema liberului-arbitru își găsește o soluție, în opinia lui Anselm, în conceptul de „rectitudine a voinței”, care este una dintre piesele fundamentale ale întemeierii individualismului în gândirea medievală.

Laura Maftei este doctor în filologie clasică al Universității din Pitești. *Ovidiu Stanciu* este doctor în filosofie al Université de Bourgogne și Bergische Universität Wuppertal.

Anselm de Canterbury (1033-1109), de care se leagă începuturile „realismului medieval”, este unul dintre primii mari filosofi ai scolasticii, cunoscut astăzi mai ales datorită argumentului ontologic pe care l-a formulat în lucrarea sa *Proslogium*. *Despre libertatea alegerii* este al doilea dialog – primul fiind *Despre adevăr*, iar cel de-al treilea, *Despre căderea diavolului* – din trilogia pe care Anselm a redactat-o între anii 1080 și 1090 și a cărei menire este să servească la studiul Scripturii.

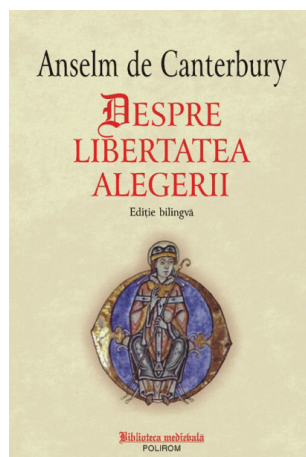
Anselm of Canterbury

On the Freedom of Choice

bilingual edition, translated from Latin by Laura Maftei, introductory note, notes and study by Ovidiu Stanciu
2006, ISBN: 973-46-0236-5

Designed as a dialogue, the treatise *On the Freedom of Choice* is an original interpretation of the issue of free will, disputed in the context of eleventh-century theology and clearly rooted in Augustine's doctrine. After being thoroughly analysed in Greek and Latin Patristics and filtered through the theories on predestination from the Carolingian era, the issue of free will has a solution, in Anselm's opinion, in the concept of “the rectitude of will”, which is one of the fundamental elements of the establishment of individualism in medieval thought.

Laura Maftei holds a PhD in Classical Philology from the University of Pitești. *Ovidiu Stanciu* holds a PhD in Philosophy from Université de Bourgogne and Bergische Universität Wuppertal.

Pierre Abélard

Comentarii la Porfir

Despre universalii, împreună cu fragmente corespondente din Porfir, Boethius și Ioan din Salisbury

ediție bilingvă, traducere din limba latină de Simona Vucu, notă introductivă, tabel cronologic și note de Claudiu Mesaroș și Simona Vucu, postfață de Claudiu Mesaroș
2006, ISBN: 973-46-0266-7, 232 p.

Volumul e gândit ca o antologie a disputei medievale asupra statutului universalilor, cu un accent pe latura latină a secolului al XII-lea și a personalității lui Abélard. Reunind cele mai importante scrieri despre universalii ale lui Abélard, volumul alătură textele fondatoare ale celebrei polemici (Porfir, Boethius) și un important fragment din *Metalogicon*-ul lui Ioan de Salisbury, ce compune un tablou de epocă al polemicii. *Glosa de la Milano*, *Glosa de la Lunel* și un fragment din cunoscuta *Istorie a nenorocirilor mele* ale lui Abélard redau o poziție filosofică articulată, dar și un amplu spectacol al vieții intelectuale a secolului al XII-lea.

Simona Vucu este doctor în filosofie medievală al Universității din Toronto și predă la Universitatea din North Carolina. *Claudiu Mesaroș* este profesor al Universității de Vest din Timișoara.

Abélard (1079-1142), filosof și teolog. Redactează numeroase tratate de logică, comentând scrieri dialectice antice și medievale. Este autorul lucrării *Sic et non*, ce prezintă pasaje biblice și patristice aranjate astfel încât să înfățișeze, în aceeași chestiune teologică, opinii concordante și disonante. De același autor, la Polirom a mai apărut *Dialog între un filosof, un iudeu și un creștin* (colecția „Tradiția creștină”, 2006).

Peter Abelard

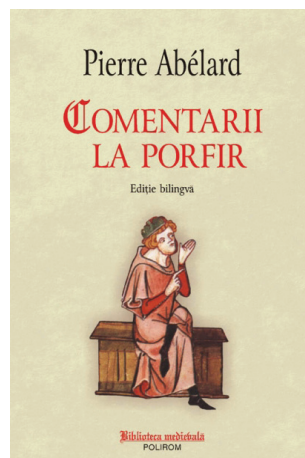
Glosses on Porphyry

On Universals, together with Corresponding Fragments from Porphyry, Boethius and John of Salisbury

bilingual edition, translated from Latin by Simona Vucu, introductory note, chronology and notes by Claudiu Mesaroș and Simona Vucu, afterword by Claudiu Mesaroș
2006, ISBN: 973-46-0266-7

The volume is an anthology of the medieval dispute over the status of universals, with emphasis on Abelard's personality and the twelfth-century Latin side of the debate. The book is comprised of Abelard's most important writings on universals, as it gathers the essential texts of the renowned polemics (Porphyry, Boethius) and an important fragment from John of Salisbury's *Metalogicon*, which portrays a faithful picture of the dispute. *The Milan Gloss*, *The Lunel Gloss* and a fragment of Abelard's well-known *A History of My Calamities* illustrate not only an articulate philosophical position, but also an ample wide spectacle of the intellectual life in the thirteenth century.

Simona Vucu holds a PhD in Medieval Philosophy from the University of Toronto and teaches at the University of North Carolina. *Claudiu Mesaroș* is an Associate Professor at the West University of Timișoara.

Duns Scotus

Despre primul principiu

ediție bilingvă, traducere din limba latină și tabel cronologic de Adrian Cotoră, notă introductivă și note de Alexander Baumgarten, postfață și bibliografie de Ana Irimescu
2007, ISBN: 978-973-46-0545-3, 280 p.

Redactat la începutul secolului al XIV-lea în mediul scolastic universitar de inspirație franciscană, tratatul *Despre primul principiu* este o piatră de hotăr între filosofia medievală și modernitatea timpurie. Folosind surse augustinene și avicenniene, alături de un aristotelism temperat și convertit la temele epocii (cunoașterea singularului, evaluarea conștiinței intenționale), Duns Scotus a stabilit un concept rațional al ființei divine, întemeiat pe libertate, voință și infinitate. El proiectează, astfel, implicit, un model al gândirii moderne în cadrul căruia infinitatea puterii, bunătății și naturii divine a produs, în secolele următoare, omul ce a asumat imitarea seculară a acestor atribute și edificarea propriei subiectivități.

Ana Irimescu este doctor în filosofie medievală al Ecole Pratique des Hautes Etudes, iar Adrian Cotoră este doctor în același domeniu al Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj.

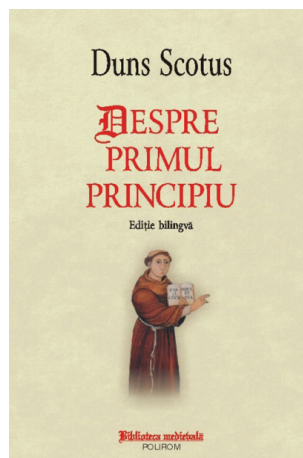
John Duns Scotus (cca 1266-1308), supranumit *doctor subtilis* pentru abilitatea cu care a știut să concilieze puncte de vedere diferite, a fost unul dintre cei mai influenți filosofi și logicieni ai Evului Mediu, fondator al scotismului, precum și un important teolog franciscan. Încadrat curentului realist, a studiat și a predat la Oxford și Paris, fiind unul dintre inițiatorii examenului sistematic al deosebirilor dintre teologie, filosofie și știință. A scris comentarii, în principal la lucrările lui Aristotel și *Sentințele* lui Petrus Lombardus, și tratate asupra unor chestiuni ce făceau la acea vreme obiectul a numeroase dispute, precum *Collationes oxonienses* et *parisienses*.

Duns Scotus

On the First Principle

bilingual edition, translated from Latin and chronology by Adrian Cotoră, introductory note and notes by Alexander Baumgarten, afterword and bibliography by Ana Irimescu
2007, ISBN: 978-973-46-0545-3

Written at the beginning of the fourteenth century in an environment of academic scholastics with Franciscan influences, the treatise *On the First Principle* is a touchstone between medieval philosophy and early modernity. Using Augustinian and Avicennian sources, together with a moderate Aristotelianism converted to the main themes of the time (the knowledge of singularity, the evaluation of intentional consciousness), Duns Scotus created a rational concept of the divine being, based on freedom, will and infinity. Thus, he implicitly projected a model of modern thought in which, in the following centuries, the endlessness of power, goodness and the divine nature generated the man who assumed the secular imitation of these attributes and the edification of his own subjectivity.

Ana Irimescu holds a PhD in Medieval Philosophy from Ecole Pratique des Hautes Etudes, Paris. Adrian Cotoră holds a PhD in the same field from the Babeș-Bolyai University, Cluj-Napoca.

Toma din Aquino

Despre fiind și esență

ediție bilingvă, traducere, studiu introductiv, note și comentarii, referințe bibliografice și tabel cronologic de Eugen Munteanu, ediția a II-a revăzută
2008, ISBN: 978-973-46-1036-5, 200 p.

Un veritabil breviar al metafizicii ființei, cu un marcat caracter propedeutic, în care Toma fixează termenii centrali ai dezbaterii (*esse, ens, substantia, accidens, materia, forma* etc.) și își precizează poziția față de „bibliografia” curentă a problemei (Aristotel, Avicenna, Averroes sau tratatul neoplatonizant *De causis*). Rezultatul e un nucleu articulat al unei doctrine a ființei, în raport cu care analizele ulterioare din marile opere sistematice *Summa theologia* și *Summa contra gentiles* nu vor face decât să adauge, să detalieze și să argumenteze. Opusculul lui Toma a servit în secolul următor atât ca manual școlar, cât și ca model și început al unei întregi serii de lucrări similare.

Eugen Munteanu este profesor de lingvistică și limbi române la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași și director al Institutului „A. Philippide” al filialei Academiei Române din Iași.

Toma din Aquino (1225-1274), născut la Roccasecca, în apropiere de orașelul Aquino. A fost încredințat spre educare călugărilor de la mănăstirea Monte Cassino. În 1239 pleacă la Neapole la universitate, apoi hotărăște să se călugărească, intrând în Ordinul dominicanilor; pleacă la Paris, devenind discipol al lui Albert Magnus (scolastic renumit, admirator al lui Aristotel). Opera sa însumează circa 18-19.000 de pagini, în care a sistematizat și a îmbinat armonios dogmele Bisericii cu filosofia lui Aristotel și Augustin.

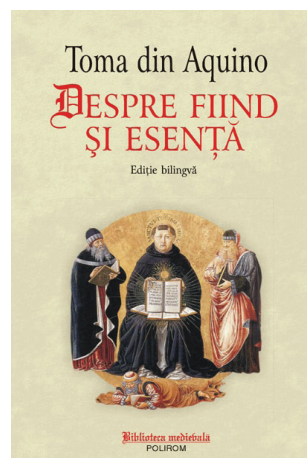
Thomas Aquinas

On Being and Essence

bilingual edition, translation, introductory study, notes and commentaries, bibliographical references and chronology by Eugen Munteanu, revised second edition
2008, ISBN: 978-973-46-1036-5

A true breviary of the metaphysics of being, with strong propaedeutic overtones, the treatise sets the central terms of the debate (*esse, ens, substantia, accidens, materia, forma*, etc.) and clarifies Thomas’ position on the available “bibliography” on the issue (Aristotle, Avicenna, Averroes or the Neoplatonist treatise *De Causis*). The result is an articulate nucleus of the doctrine of being, so eloquent that the following analyses and grand systematic works, *Summa Theologia* and *Summa contra Gentiles*, bring nothing more than additions, details and arguments. The influence of Aquinas’ treatise was recognised in the subsequent century, when it was used both as a school textbook and as a model for a series of similar works.

Eugen Munteanu is Professor of Linguistics and Romance Languages at the Alexandru Ioan Cuza University and director of the A. Philipide Institute of the Romanian Academy in Iași.

Nicolaus Cusanus

De docta ignorantia

ediție bilingvă, ediție îngrijită, traducere, tabel cronologic, note și postfață de Andrei Bereschi
2008, ISBN: 978-973-46-1171-3, 640 p.

În *De docta ignorantia* Nicolaus Cusanus se dedică cercetării misterului credinței și naturii sale, definită prin *coincidentia oppositorum*. Ajunge astfel la o cunoaștere în care logica divinității se dezvăluie paradoxal minții umane. Acest tip de cunoaștere este numit „doctă ignoranță”.

Andrei Bereschi este doctor în filosofie și filolog clasic, lector în filosofie antică al Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj.

Nicolaus Cusanus (1401-1464) face trecerea de la filosofia medievală spre umanismul Renașterii. Cardinal al Romei în vremea mirificului quattrocento, Cusanus pătrunde în ierarhia catolică militând pentru reconcilierea creștinătății în unitatea credinței, duce o viață itinerantă și încearcă să depășească faliile lumii sale. Asumă o misiune diplomatică la Constantinopol, sperând într-un conciliu care să ducă la reunificarea creștinătății latine cu cea greacă. Pentru aceasta pregătise anterior, prin *De concordantia catholica*, cadrul teoretic al comunității creștine și al conviețuirii ei cu celelalte religii. Străbate apoi lumea mînat de febra descoperirii manuscriselor antice, contribuind la reînnoarea tradiției literare antice cu literatura creștină. Cu aceste manuscrise întemeiază la azilul din Kues o bibliotecă imensă, deschisă și astăzi. De același autor, la Editura Polirom a mai apărut *Coincidentia oppositorum* (2 vol., colecția „Tradiția creștină”, 2008).

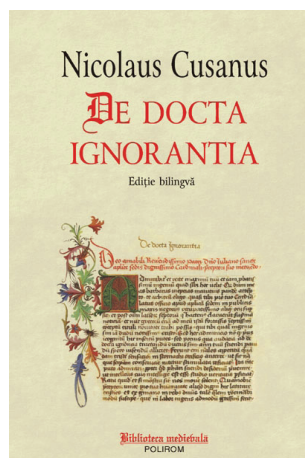
Nicholas of Cusa

De docta ignorantia

bilingual edition, revision, translation, chronology, notes and afterword by Andrei Bereschi
2008, ISBN: 978-973-46-1171-3

In *De docta ignorantia* Nicholas of Cusa dedicates himself to researching the mystery of faith and its nature, defined through *coincidentia oppositorum*, hence he reaches the conclusion that divine logic is revealed, paradoxically, to the human mind. He names this type of knowledge “learned ignorance”.

Andrei Bereschi holds a PhD in Philosophy and is a classical philologist and Associate Professor in Ancient Philosophy at the Babeș-Bolyai University in Cluj-Napoca.

Ioan Scotus Eriugena

Comentariu la Evanghelia lui Ioan

ediție bilingvă, traducere, notă preliminară, note, postfață și indici de Dan Batovici, tabel cronologic de Cristina-Elena Ciubotaru 2009, ISBN: 978-973-46-1273-4, 344 p.

Format în spiritul neoplatonismului de inspirație augustiniană, Eriugena a realizat o sinteză originală între ierarhia neoplatoniciană și teologia creștină, față de care secolele următoare au simțit atât o continuă seducție, cât și nevoia unei distanțări doctrinare oficiale. Alături de monumentală *Periphyseon* – *Despre diviziunea naturii*, celelalte opere, dar și traducerile din autorii greci oferă imaginea sintezelor și conflictelor doctrinare dintre neoplatonismul de origine mai cu seamă proclusiană și principalele dileme ale creștinismului occidental, de la chestiunea distribuției ierarhice a puterii divine pînă la ampla dezbatere din secolul al IX-lea privind predestinarea umană. Din *Comentariu la Evanghelia lui Ioan* nu mai putem citi astăzi decît cîteva fragmente, dar ele sînt suficiente pentru a înțelege metoda exegetică erigeniană și felul în care autorul își trata sursele grecești și latine.

Dan Batovici este doctor al University of St. Andrews în teologie patristică.

Ioan Scotus Eriugena s-a născut în primul sfert al veacului al IX-lea, fără îndoială, înainte de 850. Între 845 și 847 a părăsit Irlanda natală și a venit la curtea lui Carol cel Pleșuv, unde a activat ca profesor în *schola palatium*. Alături de scrierile proprii (*De praedestinatione*, *Annotationes in Martianum*, *Periphyseon*, *Homilia in Iohannem*, *Commentarius in Evangelium Iohannis*, *Carmina*), a tradus o serie întreagă de opere ale teologilor orientali: Pseudo-Dionisie Areopagitul, Maxim Mărturisitorul, Grigore de Nyssa, Epifanie al Salaminei. După anul 877 nu se mai știe nimic despre viața și împrejurările morții lui.

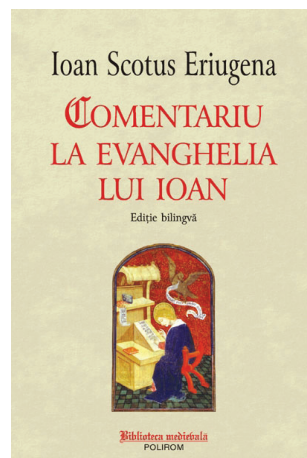
Johannes Scotus Eriugena

Commentary on the Gospel of St. John

bilingual edition, translation, introductory note, notes, afterword and indices by Dan Batovici, chronology by Cristina-Elena Ciubotaru 2009, ISBN: 978-973-46-1273-4

Profoundly influenced by the Neoplatonism of Augustinian descent, Eriugena developed an original synthesis between the Neoplatonist hierarchy and Christian theology. His work enjoyed an ambivalent reception in the following centuries, as great thinkers felt both a continuous attraction toward it and a need to distance themselves doctrinally. Together with the monumental *Periphyseon* – *On the Division of Nature*, the other works, as well as the translations from Greek authors, provide an image of doctrinal conflicts between the Neoplatonism of mainly Proclusian tradition and the central dilemmas of Western Christianity, from the issue of the hierarchical distribution of divine power to the ninth-century comprehensive debate on predestination. From the *Commentary on the Gospel of St. John* only a handful of texts have survived, but they are enough to help us understand Eriugena's exegetical method, as well as his approach to Latin and Greek sources.

Dan Batovici holds a PhD in Patristic Theology from St. Andrews University.

Mathaeus de Aquasparta

Întrebări despre cunoaștere

ediție bilingvă, traducere, ediție îngrijită, notă introductivă, tabel cronologic și postfață de Ana Irimescu
2010, ISBN: 978-973-46-1596-4, 248 p.

Cu o contribuție esențială la dezvoltarea teoriei moderne a cunoașterii, Mathaeus de Aquasparta este primul autor medieval care impune, pe urmele filosofiei lui Anselm, Avicenna, Augustin și Aristotel, dar reinterpretați în manieră proprie, ideea că intelectul are acces la cunoașterea singularelor și la cunoașterea de sine. Opera sa, sursă importantă pentru Duns Scotus sau William Ockham, ne permite să surprindem geneza unei filosofii franciscane ale cărei consecințe sînt fundamentale pentru sfîrșitul Evului Mediu și modernitate. Lectura textelor selectate în această ediție este un bun punct de plecare pentru efortul de a regîndi locul real al lui Mathaeus în istoria filosofiei medievale.

Ana Irimescu este doctor în filosofie medievală al Ecole Pratique des Hautes Etudes.

Mathaeus de Aquasparta (cca 1240-1302), călugăr franciscan, ministru general al Ordinului și cardinal al Bisericii Catolice. Autor de inspirație bonaventuriană, avînd la bază surse care trimit spre Augustin și spre Avicenna, Mathaeus a fost una dintre figurile importante ale dezbaterilor teologice și filosofice de la finalul secolului al XIII-lea, discutînd problema intenționalității subiectului, a posibilității cunoașterii de sine și a puterii umane de cunoaștere a singularului, alături de autori precum Henri de Gand, Duns Scotus, Pierre de Jean Olivi și, mai tîrziu, William Ockham.

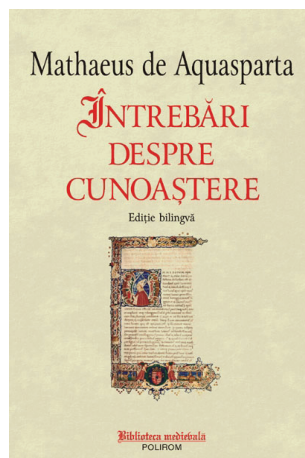
Matthew of Aquasparta

Questions on Knowledge

bilingual edition, translation, introductory note, chronology and afterword by Ana Irimescu
2010, ISBN: 978-973-46-1596-4

With an essential contribution to the development of the modern theory of knowledge, Matthew of Aquasparta is the first medieval author who imposes – following the philosophical thought of Anselm, Avicenna, Augustine, and Aristotle, but reinterpreting it in his own fashion – the idea that the intellect has access to singulars and to self-knowledge. His work, an important source for Duns Scotus and William of Ockham, allows us to capture the genesis of a Franciscan philosophy whose consequences are fundamental for the end of the Middle Ages and for modernity. The texts selected for this edition provide a firm starting point for rethinking Matthew of Aquasparta's real place in the history of medieval philosophy.

Ana Irimescu holds a PhD in Medieval Philosophy from Ecole Pratique des Hautes Etudes.

Bernardus Silvestris

Cosmografia

ediție bilingvă, traducere de Ana Palanciuc și Florina Ion, tabel cronologic și indici de Ana Palanciuc, studiu introductiv de Michel Lemoine, postfață de Jean Jolivet
2010, ISBN: 978-973-46-1726-5, 296 p.

Cosmografia lui Bernardus Silvestris (*alias* Bernard din Tours) este una dintre cele mai importante lucrări din literatura școlii de la Chartres, mărturie a întâlnirii dintre tradițiile filosofiei grecești, literatura latină și cadrele de gândire ale teologiei creștine. Relevantă pentru imaginarul medieval, pentru istoria poeziei și a filosofiei, pentru istoria simbolurilor culturale și a cosmologiei, lucrarea lui Bernardus Silvestris expune succesiv constituirea lumii și a corpului uman. Versiunea în limba română este însoțită de două dintre textele esențiale pentru exegeza operei: prefața pe care Michel Lemoine a publicat-o, în 1998, la Editions du Cerf, la propria versiune franceză a tratatului – și ea în premieră în patria lui Bernard –, precum și un comentariu referitor la principiile feminine ale tratatului, semnat de Jean Jolivet.

Ana Palanciuc este doctor în filosofie al Universității Paris IV-Sorbonne, iar *Florina Ion* este profesor de limba latină la Colegiul Național „Barbu Știrbei” din Călărași. *Michel Lemoine* și *Jean Jolivet* sînt reprezentanți de marcă ai studiilor medievale.

Bernardus Silvestris (cca 1085-1178), filosof și poet din Școala de la Chartres, cea mai importantă pînă la apariția universităților de la sfîrșitul secolului al XII-lea. Opera sa majoră e *Cosmografia*. Îi sînt, de asemenea, atribuite două comentarii, unul la *Eneida*, celălalt la *De nuptiis Philologiae et Mercurii* a lui Martianus Capella, și două poeme intitulate *Mathematicus* și *Experimentarius*.

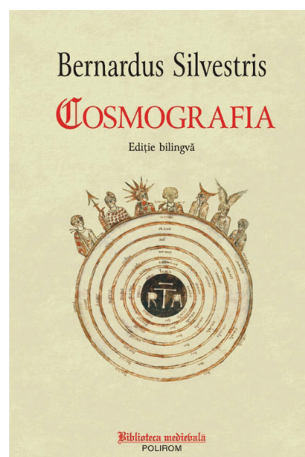
Bernard Silvestris

Cosmographia

bilingual edition, translated by Ana Palanciuc and Florina Ion, chronology and indices by Ana Palanciuc, introductory study by Michel Lemoine, afterword by Jean Jolivet
2010, ISBN: 978-973-46-1726-5

The *Cosmographia* of Bernard Silvestris (also known as Bernard of Tours) is one of the most important works associated with the School of Chartres, where the Greek philosophical tradition encounters Latin literature and the framework of the Christian theological thought. Relevant for medieval imagination, for the history of poetry and philosophy, for the history of cultural symbols and cosmology, Bernard Silvestris' work provides a gradual depiction of the creation of the world and the human body. The Romanian version is accompanied by two essential texts for the exegesis of the work: the 1988 foreword published by Michel Lemoine at Editions du Cerf, in the first French version of the treatise (in turn, a premiere in Bernard's country), as well as a commentary on the feminine principles of the treaty, signed by Jean Jolivet.

Ana Palanciuc holds a PhD in Philosophy from the University Paris IV-Sorbonne. *Florina Ion* is a Latin teacher at Barbu Știrbei National College in Călărași. *Michel Lemoine* and *Jean Jolivet* are well-known French medievalists.

**Boethius, Gilbertus Porretanus, Avicenna,
Averroes, Siger din Brabant, Dietrich
din Freiberg, William Ockham**

Ce este un lucru?

Dispute despre fiind și esență

ediție bilingvă, traducere în limba română, notă introductivă,
note și studiu de Alexander Baumgarten
2011, ISBN: 978-973-46-1926-9, 232 p.

În 1297, Dietrich din Freiberg critica fundamentele ontologiei propuse de Toma din Aquino în 1252. Amândoi și-au expus argumentele în câte un tratat *Despre fiind și esență*. Sînt doar două dintre momentele unei dezbateri începute în Evul Mediu cu Boethius la care au luat parte filosofi arabi și latini, ilustrînd întîlnirea dintre ontologia peripatetică, neoplatonismul Antichității tîrzii și dezvoltările filosofiei arabe, dar și tensiunile dintre acestea și teologia creștină. Volumul surprinde din perspectiva istoriei ontologiei miza acestei dispute, reflectată în soluțiile pe care diverși autori medievali le-au formulat cu privire la raportul dintre fiind, ființă și esență. Întrucît volumul acoperă doar partea legată de originile disputei și desfășurarea ei pînă la William Ockham, el este doar primul dintr-o serie care speră să acopere întreaga istorie medievală a disputei.

Alexander Baumgarten este filosof și filolog clasic, profesor la Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj, unde predă filosofia medievală.

**Boethius, Gilbertus of Poitiers, Avicenna,
Averroes, Siger of Brabant, Dietrich
of Freiberg, William of Ockham**

What Is a Thing?

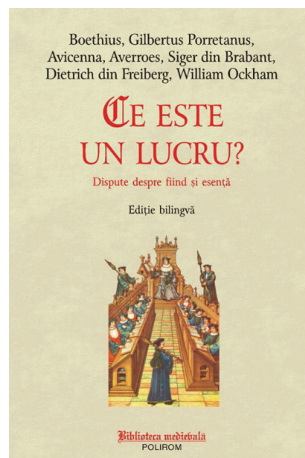
Disputes on Being and Essence

bilingual edition, translation into Romanian, introductory note,
notes and study by Alexander Baumgarten
2011, ISBN: 978-973-46-1926-9

In 1297, Dietrich of Freiberg criticised the basis of Thomas Aquinas' ontology, proposed in 1252. Both philosophers presented their arguments in treatises *On Being and Essence*. These are just two moments of a debate initiated in the Middle Ages with Boethius, which involved Arabic and Latin philosophers, and which illustrates the converging point of Peripatetic ontology, late-antique Neoplatonism, and the developments of Arabic philosophy, as well as the tensions between these and Christian theology. The volume captures this dispute from the perspective of the history of ontology, focusing on the solutions formulated by various medieval authors regarding the relation

between the act of being, being, and essence. As the volume only covers the origins of the debate and its development until William of Ockham, it is the first of a series which hopes to depict the entire medieval history of the dispute.

Alexander Baumgarten is a philosopher and classical philologist, Professor at the Babeș-Bolyai University in Cluj-Napoca, where he teaches Medieval Philosophy.

Paulus Diaconus

Istoria longobarzilor

ediție bilingvă, traducere, notă introductivă, tabel cronologic, note și postfață de Emanuel Grosu
2011, ISBN: 978-973-46-1971-9, 432 p.

Operă de maturitate a autorului, lucrarea reconstituie odiseea longobarzilor din momentul migrării din Scandinavia pînă la apogeul regatului pe care l-au întemeiat în Italia. Sursele folosite, concizia discursului, forța narativă, dar și numeroasele digresiuni sugestive recomandă *Istoria longobarzilor* ca operă istorică și literară deopotrivă. Originalitatea expunerii constă în tensiunea dintre perspectiva romanizantă și cea națională, autorul, longobard el însuși, prezentîndu-și poporul ca adevăratul moștenitor și continuator al civilizației clasice și creștine. Alături de *Istoria goților* a lui Iordanes și de *Istoria francilor* a lui Grigore din Tours, prezenta istorie este o sursă de primă importanță pentru cunoașterea realităților istorice și politice din vremea regatelor romano-barbarice întemeiate pe ruinele fostului Imperiu Roman de Apus, care, în esență, au constituit baza formării regatelor medievale.

Emanuel Grosu este filolog clasic, doctor în istorie și cercetător la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.

Paulus Diaconus (cca 720-799), cel mai important istoric al secolului în care a trăit, s-a numărat printre reprezentanții de seamă ai Școlii palatine de la curtea lui Carol cel Mare. Dintre operele sale menționăm: *De annis a principio*, *Historia Romana*, *Homiliarium*, *Expositio in Regulam Sancti Benedicti*, *Vita Gregorii Magni Papae*, precum și o serie de poeme reunite sub titlul *Carmina*.

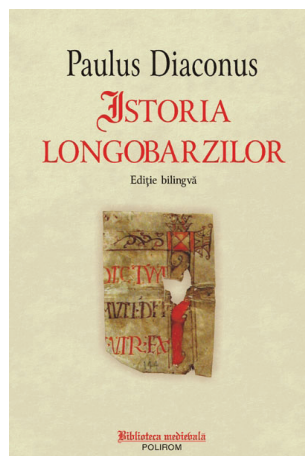
Paul the Deacon

History of the Lombards

bilingual edition, translation, introductory note, chronology, notes and afterword by Emanuel Grosu
2011, ISBN: 978-973-46-1971-9

A late work of the author, *History of the Lombards* retraces the odyssey of the Lombards from their migration from Scandinavia to the height of their empire in Italy. The sources, the brevity of the discourse, the narrative force, as well as the numerous suggestive digressions recommend the work both as a historical and a literary piece. The originality of the depiction lies in the tension between the Romanizing and the national perspectives, as the author – a Lombard himself – presents his people as the true inheritors and successors of Classical and Christian civilisation. Together with Jordanes' *Gothic History* and Gregory of Tours' *History of the Franks*, the present work is a primary source for the investigation of historical and political realities of the Roman-barbarian kingdoms established on the ruins of the former Western Roman Empire, which essentially constituted the basis for the formation of medieval kingdoms.

Emanuel Grosu holds a PhD in history and is a classical philologist and researcher at the Alexandru Ioan Cuza University in Iași.

Boethius

Consolarea Filosofiei

ediție bilingvă, traducere de Otniel Vereș, îngrijire critică de Alexander Baumgarten, postfață de Adrian Papahagi, comentarii de Anca Crivăț, Filotheia Bogoiu, Ioana Both, Marta Claudia, Cristian Bejan, Andrei Cornea, Alexander Baumgarten 2011, ISBN: 978-973-46-2225-2, 376 p.

Consolarea Filosofiei este mărturia scrisă a unui om decis să facă din condamnarea sa la moarte prilejul unei judecăți universale a destinului uman. În urma acestei hotărâri, ia naștere una dintre cele mai importante lucrări de început ale filosofiei, teologiei și literaturii latine medievale. Boethius reunește în mod original temele gândirii antice într-un testament spiritual lăsat Evului Mediu și cititorilor iubitori de filosofie din orice epocă. Folosind surse stoice, neoplatoniciene și aristotelice, Boethius face în acest tratat o critică a faptului posesiei, conducând discuția pînă la nivelul abstract al unei adevărate „declarații de transcendentalitate” a facultăților cunoașterii a căror structură devine vizibilă prin punerea în paranteză a conținuturilor ei. Întărirea credinței în sufletul nemuritor întâlnește astfel una dintre cele mai importante afirmări ale ideii de subiectivitate din întreaga istorie a filosofiei.

Otniel Vereș este filolog clasic și doctor în filosofie al Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj.

Boethius (cca 480-525) e filosoful cu care se consideră în general că se încheie Antichitatea și se deschide perioada medievală în tradiția Occidentului latin. Opera lui principală, *Consolatio Philosophiae*, a fost scrisă spre sfîrșitul vieții, pe cînd era încarcerat din ordinul regelui ostrogot Teodoric cel Mare.

Boethius

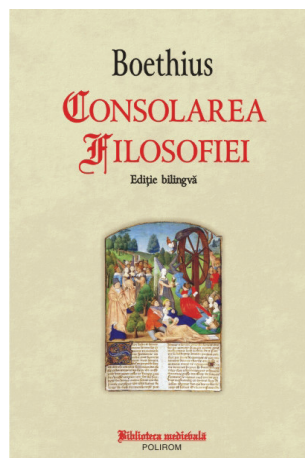
The Consolation of Philosophy

bilingual edition, translation by Otniel Vereș, critical revision by Alexander Baumgarten, afterword by Adrian Papahagi, commentaries by Anca Crivăț, Filotheia Bogoiu, Ioana Both, Marta Claudia, Cristian Bejan, Andrei Cornea, Alexander Baumgarten 2011, ISBN: 978-973-46-2225-2

The Consolation of Philosophy is the written testimony of a man who decided to turn his death sentence into a universal trial of human destiny. This choice gave birth to one of the most important early works on medieval Latin philosophy, theology and literature. Boethius displays originality in reuniting the main themes of ancient thought in a spiritual testament handed down to the Middle Ages and to the lovers of philosophy of all times. By relying on Stoic, Neoplatonist and Aristotelian sources, Boethius launches a criticism against the worldly goods and leads the discussion to the abstract level of a true “declaration of transcendentality” of the faculties of knowledge whose structure becomes visible when their content is set aside.

Thus the reinforcement of faith in the immortality of the soul encounters one of the most important assertions of the idea of subjectivity in the entire history of philosophy.

Otniel Vereș is a classical philologist and holds a PhD in Philosophy from the Babeș-Bolyai University in Cluj-Napoca.

Andreas Capellanus

Despre iubire

ediție bilingvă, traducere și note de Eugenia Cristea, studiu, notă introductivă, note și bibliografie de Anca Crivăț
2012, ISBN: 978-973-46-2440-9, 392 p.

Considerată unul dintre cele mai importante tratate medievale despre iubirea curtenească, scrierea lui Andreas Capellanus a generat în ultimele decenii o amplă literatură ce a repus în discuție acel mod de a iubi sau de a exprima literar iubirea care, începînd cu secolul al XII-lea, a devenit paradigmatic în cultura europeană. Formulînd o întrebare esențială – *dacă iubirea este un dat al naturii sau un produs al culturii* –, tratatul angajează studiile culturale, istoria ideilor, filosofia și literele într-un efort de înțelegere istorică a ceea ce astăzi ne apare mai intim, mai firesc, mai anistoric și mai cotidian.

Eugenia Cristea este filolog clasic și doctor în istorie al Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj.

Andreas Capellanus (cca 1150-1220). Deși nu există date sigure despre viața sa, se consideră în general că a fost capelan la curtea din Troyes a contesei Maria de Champagne, unde ar fi scris, în jurul anului 1180, tratatul intitulat *De amore* (*Despre iubire*) sau *De deo amoris* (*Despre zeul iubirii*), lucrare condamnată în 1277, alături de 219 teze considerate heterodoxe, de Etienne Tempier, episcopul Parisului.

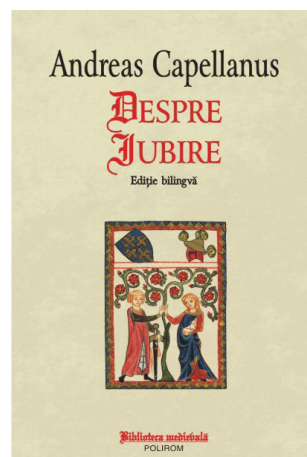
Andreas Capellanus

On Love

bilingual edition, translation and notes by Eugenia Cristea, study, introductory note, notes and bibliography by Anca Crivăț
2012, ISBN: 978-973-46-2440-9

Considered one of the most important treatises on courtly love, Andreas Capellanus' work has generated a comprehensive literature in the last decades which has once again drawn attention to this (literary) expression of love which, since the twelfth century, has become paradigmatic in the European culture. Formulating an essential question – *whether love is a fact of nature or a product of culture* – the treatise engages cultural studies, the history of ideas, philosophy and literature in an effort to historically understand what today appears to us as most intimate, natural, unhistorical, and common.

Eugenia Cristea is a classical philologist and holds a PhD in history from the Babeș-Bolyai University in Cluj-Napoca.

Ibn Sīnā (Avicenna)

Cartea definițiilor

ediție trilingvă, traducere din limba arabă, studiu și bibliografie de George Grigore, note și comentarii de George Grigore, Alexander Baumgarten, Paula Tomi și Mădălina Pantea, tabel cronologic de Gabriel Bițună, transcriere critică a versiunii latine a tratatului și a comentariilor lui Andrea Alpago (1546) împreună cu traducerea comentariilor în limba română de Alexander Baumgarten 2012, ISBN: 978-973-46-0656-6, 194 p.

Constituit într-un gen autonom de scriere filosofică, comparabil cu cartea a V-a a *Metafizicii* aristotelice, acest tratat este un îndrumar în vocabularul filosofic al lui Avicenna. Traducerea *Cărții definițiilor* în limba română pune la dispoziția cititorilor un instrument pentru înțelegerea sistemului filosofic al autorului și al traseului istoric pe care l-a parcurs tratatul. Reluarea, pentru prima dată într-o ediție modernă, a versiunii latine comentate a lui Andrea Alpago, din 1546, în versiunea critică îngrijită de Alexander Baumgarten, împreună cu glosarul de termeni de la finalul volumului, arată modul în care tratatul a pătruns în cultura latină și identifică termeni din tradiția greacă, de la Aristotel și comentatorii săi și din sursele grecești ale neoplatonismului arabo-latin care stau la baza conceptelor avicennismului.

George Grigore este profesor de limbă și literatură arabă la Universitatea din București.

Ibn Sīnā (Avicenna) (980-1037) s-a născut la Afșāna, în Uzbekistanul de astăzi, într-o familie persană. A avut o contribuție substanțială în domeniul științelor naturii, filosofiei și medicinei, fiind autorul celebrului *Canon al medicinei* (*Canon medicinae*) care a stat la baza învățămîntului medical din marile universități europene. Operele sale au fost traduse în latină începînd din secolul al XII-lea și au exercitat o influență enormă asupra gîndirii europene.

Ibn Sīnā (Avicenna)

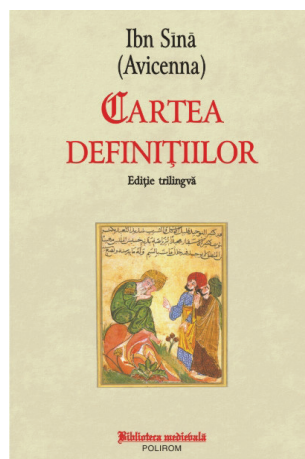
The Book of Definitions

trilingual edition, translated from Arabic, study and bibliography by George Grigore, notes and commentaries by George Grigore, Alexander Baumgarten, Paula Tomi and Mădălina Pantea, chronology by Gabriel Bițună, critical transcription of the Latin version and Andrea Alpago's commentaries (1546), as well as translation of the commentaries into Romanian by Alexander Baumgarten 2012, ISBN: 978-973-46-0656-6

An autonomous genre of philosophical writing, comparable to the Fifth Book of Aristotle's *Metaphysics*, this treatise serves as a reference book for Avicenna's philosophical vocabulary. The translation of *The Book of Definitions* into Romanian provides the reader with a tool to understand the author's philosophical system and the treatise's historical itinerary. The reproduction, for the first time in a modern edition, of Andrea Alpago's 1546 Latin version with commentaries in the critical edition revised by Alexander Baumgarten, together with the glossary at the end of the volume, shows how the treatise entered the Western culture and identifies terms of the Greek

tradition, from Aristotle and his commentators, as well as from Arabic and Latin Neoplatonist sources fundamental to Avicennism.

George Grigore is a Professor of Arabic Language and Literature at the University of Bucharest.

Bonaventura

Itinerariul minții spre Dumnezeu

ediție bilingvă, traducere, studiu și tabel cronologic de Florina-Rodica Hariga, notă introductivă și note de Florina-Rodica Hariga și Alexander Baumgarten
2012, ISBN: 978-973-46-3072-1, 176 p.

Considerat unul dintre tratatele majore de filosofie și mistică franciscană medievală, *Itinerariul minții spre Dumnezeu* este și una dintre cele mai tulburătoare lucrări ale spiritualității medievale latine. Ea oglindește efortul de a valorifica vocabularul și reprezentarea despre lume ale misticii creștine și ale neoplatonismului, filtrate intens de numeroase surse filosofice și teologice, de la Aristotel la Boethius și de la Dionisie la Anselm. Cultura franciscană a secolului al XIII-lea formulează aici o mărturisire spirituală întemeiată pe o viziune asupra ierarhiei lumii și a facultăților de cunoaștere, conturând un drum spre Dumnezeu și un model al rectitudinii morale.

Florina-Rodica Hariga este doctor în filosofie medievală al Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.

Bonaventura (Giovanni di Fidanza, 1217/1221-1274), doctor al Bisericii, filosof și teolog medieval, a făcut parte din Ordinul franciscan și a fost cardinal. A scris, între altele, o biografie a Sfântului Francisc din Assisi, intitulată *Legenda maior* și acceptată ca biografie oficială de Ordinul franciscan, un comentariu extins la *Cartea sentințelor* a lui Petrus Lombardus și un tratat în care apără învățămîntul teologic al vremii. *De perfectiones evangelicae. Itinerarium mentis in Deum*, scrisă în 1259, este principala lucrare de mistică a lui Bonaventura.

Bonaventure

The Mind's Journey into God

bilingual edition, translation, study and chronology by Florina-Rodica Hariga, introductory note and notes by Florina-Rodica Hariga and Alexander Baumgarten
2012, ISBN: 978-973-46-3072-1

Considered one of the major treatises of medieval Franciscan philosophy and mysticism, *The Mind's Journey into God* is also one of the most unsettling works of medieval Latin spirituality. It reflects the effort of capitalizing on the vocabulary and representation of the world of Christian mysticism and Neoplatonism, intensely filtered through numerous philosophical and theological sources, from Aristotle to Boethius, and from Dionysius to Anselm. The Franciscan culture of the thirteenth century formulates here a spiritual testimony based on a vision of the hierarchy of the world and of the faculties of knowledge, outlining a path toward God and a model of moral rectitude.

Florina-Rodica Hariga holds a PhD in Medieval Philosophy from the Alexandru Ioan Cuza University in Iași.

Hugo de Saint-Victor

Didascalicon

ediție bilingvă, text latin stabilit și introducere de Dominique Poirel, traducere în limba română de Laura Maftei, îngrijire critică și notă introductivă de Alexander Baumgarten
2013, ISBN: 978-973-46-3280-0, 352 p.

Lectura *Didascaliconului* îl pune pe cititor în fața unei spectaculoase experiențe spirituale: întemeierea teologiei ca știință hermeneutică în secolul al XII-lea, în mediul spiritual al victorinilor, precum și o nouă concepție privind sensul culturii filosofice și teologice, educația și transmiterea prin lectură a tradiției și a autorității. Spiritualismul augustinian și neoplatonismul filtrat prin Macrobius se alătură inteligenței vii și stilului științelor ale marelui victorin. Tratatul anunță un sistem al științelor, o teorie a învățării și o filosofie a istoriei, Hugo de Saint Victor fiind convins de puterea formei inteligibile a *logos*-ului divin de a găzdui materia creației și de a alimenta instituțiile culturii. „Mai dulce este mierea în faguri”, așa cum conținuturile culturale sînt mai sigur adăpostite în studiul asiduu și pasionat.

Laura Maftei este filolog clasic, iar *Dominique Poirel* este specialist în paleografia latină medievală, profesor la Institut de Recherche et d'Histoire des Textes din Paris.

Hugo De Saint-Victor (cca 1096-1141), teolog și filosof. Se numără printre principalii teoreticieni ai scolasticii, primul care, după ce a sintetizat doctrinele din perioada Părinților Bisericii, le-a sistematizat și le-a reunit într-un corpus coerent și complet. Opera sa principală, *De sacramentis christianae fidei*, scrisă între 1136 și 1141, e prima *summa theologia* medievală. Este autorul a numeroase tratate, dintre care amintim: *De grammatica*, *De Scripturis et scriptoribus sacris*, *Expositio super Psalmos*, *De unionen corporis et spiritus*, *De verbo Dei*.

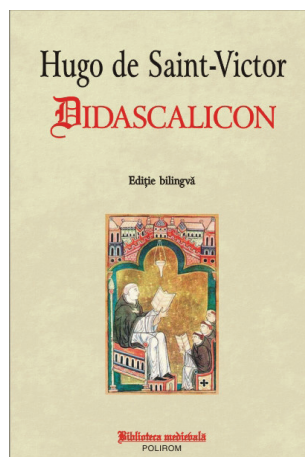
Hugh of Saint Victor

Didascalicon

bilingual edition, introduction and Latin text established by Dominique Poirel, translation into Romanian by Laura Maftei, critical revision and introductory note by Alexander Baumgarten
2013, ISBN: 978-973-46-3280-0

The *Didascalicon* confronts the reader with a spectacular spiritual experience: the establishment of theology as a hermeneutic science in the twelfth century, in the Victorine spiritual environment, as well as a new outlook on the meaning of philosophical and theological culture, of education and of the transmission of tradition and authority through reading. Augustinian spiritualism and Macrobius-filtered Neoplatonism fasten themselves to the great Victorine's vivid intelligence and brilliant style. The treatise announces a system of sciences, a theory of learning and a philosophy of history, as Hugh of Saint Victor was certain that the intelligible form of the divine *logos* bears the power to host matter and nourish the institutions of culture. "Honey is sweeter in the honeycomb", just as cultural content is better hosted in intense and passionate study.

Laura Maftei is a classical philologist. *Dominique Poirel* is a specialist in medieval Latin palaeography and a Professor at the Institut de Recherche et d'Histoire des Textes in Paris.

Meister Eckhart

Întrebări pariziene și alte scrieri *Prologurile, Întrebările pariziene,* *Predica la sărbătoarea Fericitului Augustin,* *Tratat asupra rugăciunii domnești,* *Predica de Paște din anul 1294*

ediție bilingvă, traducere din limba latină, introducere, note, indici, glosar și note explicative de Daniel Fărcaș
2013, ISBN: 978-973-46-3532-0, 400 p.

Trei idei domină *Întrebările pariziene*: unificarea sufletului cu Dumnezeu, preeminența înțelegerii în raport cu ființa și cunoașterea lui Dumnezeu prin negație. Ontologia lui Eckhart devine astfel elementul de legătură dintre filosofia clasică greacă și romantismul german – de la Parmenide la Hegel, drumul gândirii trece prin opera sa. Volumul cuprinde o selecție de texte fundamentale din opera latină a lui Meister Eckhart, cunoscute sub numele de *Prologuri* (în primul rând prologurile la *Opus tripartitum*) și *Întrebări pariziene*. Unele țin de perioada de maturitate a gândirii eckhartiene și au fost redactate și disputate la Universitatea din Paris. La acestea se adaugă altele redactate sau rostite la Paris, din perioada de formare a lui Eckhart. În toate acestea sînt prezente temele conlocuirii sufletului cu Dumnezeu, ale teologiei negative sau ideea că „Dumnezeu este înțelegere”.

Daniel Fărcaș este doctor în filosofie al Universității Paris IV-Sorbonne și autor al volumului *Meister Eckhart, misticul din căușul ochiului* (Polirom, 2010).

Meister Eckhart (cca 1260-1328), teolog, filosof și mistic german, călugăr dominican, condamnat ca eretic de papa Ioan al XXII-lea în 1329. De același autor la Editura Polirom: *Cetățuia din suflet. Predici germane* (2003).

Meister Eckhart

Parisian Questions and Other Writings *Prologues, Parisian Questions, Sermon* *to the Holiday of Saint Augustine, Treatise* *on the Lord's Prayer, 1294 Easter Sermon*

bilingual edition, translated from Latin, introduction, notes, indices, glossary and explanatory notes by Daniel Fărcaș
2013, ISBN: 978-973-46-3532-0

Three ideas dominate the *Parisian Questions*: the unification of the soul with God, the pre-eminence of understanding in relation to being, and knowing God through negation. Thus, Eckhart's ontology becomes the link between classical Greek philosophy and German Romanticism – the same line of thought spans from Parmenides to Hegel. The volume is composed of a selection of fundamental texts from Meister Eckhart's Latin work, known as *The Prologues* (first of all, the prologues to *Opus tripartitum*) and *Parisian Questions*. Some of them are part of the author's later works and were written and disputed at the University of Paris. In addition, there are works written or lectured in

Paris, during Eckhart's early period. All of them contain the themes of the cohabitation of the soul with God, the belief that “God is understanding”, as well as negative theology.

Daniel Fărcaș holds a PhD in philosophy from the University of Paris IV-Sorbonne and is the author of the volume *Meister Eckhart, the Mystic from an Eye's Scoop* (Polirom, 2010).

Ibn Țufayl (Abentofal)

Hayy bin Yaqzān sau din tainele înțelepciunii răsăritene

ediție bilingvă, traducere, note și comentarii de George Grigore
2013, ISBN: 978-973-46-3882-6, 208 p.

Romanul filosofic al lui Ibn Țufayl narează utopica istorie a unui bărbat crescut pe o insulă de o gazelă, care parcurge toate treptele inițierii biologice și spirituale bazându-se pe propriile facultăți constitutive ale sensului experienței lumii și, în cele din urmă ale alterității. Versiune medievală a romanului lui Daniel Defoe, scrierea combină ingenios surse neoplatoniciene, aristotelice, avicenniene și sufite, oferind un tablou al lumii și al sensului experienței umane îndreptate spre contemplația divină.

George Grigore este profesor de limbă și literatură arabă la Universitatea din București.

Ibn Țufayl (1105-1185), savant și filosof arab născut în Spania, cunoscut în Occidentul medieval latin sub numele Abentofal sau Abubacer. Lucrează ca medic în Granada, după care devine sfetnic al guvernatorului acestei provincii. Stabilit la Marrakech, este numit vizir și medic al celui de-al doilea suveran din Dinastia Almohazilor. A scris peste 7.000 de versuri, un tratat despre suflet și unul de medicină. Din opera sa nu s-a păstrat decât *Hayy bin Yaqzān sau din tainele înțelepciunii răsăritene*.

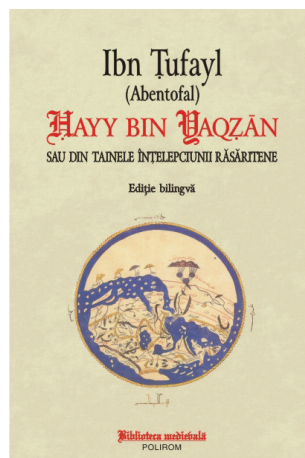
Ibn Țufayl (Aben Tofail)

Hayy bin Yaqzān or From the Secrets of Eastern Wisdom

bilingual edition, translation, notes and commentaries by
George Grigore
2013, ISBN: 978-973-46-3882-6

Ibn Țufayl's philosophical novel tells the fictional story of a child raised by a gazelle on an island, who goes through all the steps of biological and spiritual initiation by relying on his own faculties of allotting meaning to the world and, ultimately, to otherness. A medieval version of Daniel Defoe's novel, the work creatively combines Neoplatonist, Aristotelian, Avicennian and Sufist sources, providing a picture of the world and of the meaning of human experience directed towards divine contemplation.

George Grigore is a Professor of Arabic Language and Literature at the University of Bucharest.

Isidor de Sevilla

Etimologii, XI-XII

ediție bilingvă, traducere din limba latină, studiu introductiv, cronologie și note de Anca Crivăț
2014, ISBN: 978-973-46-4282-3, 280 p.

Redactată într-un moment de reconfigurare a înfățișării politice și culturale europene, vasta enciclopedie a lui Isidor de Sevilla (cca 560-636) cunoscută sub titlul *Etymologiae sive Origines* este un document fundamental pentru înțelegerea modului în care s-a realizat în Occident sinteza între cultura păgînă și cea creștină. În cadrul bogatei opere a episcopului sevillan, care cuprinde lucrări de teologie, istorie, istorie naturală și istorie literară, *Etimologiile* constituie lucrarea sa cea mai cunoscută. Tratatul este unul dintre izvoarele fundamentale ale culturii savante medievale și a cunoscut un prestigiu constant pînă în Renașterea secolului al XVI-lea. Volumul reia integral cartea a XI-a (*Despre om și minunății*) și cartea a XII-a (*Despre animale*), care constituie antropologia și zoologia isidoriene.

Anca Crivăț este profesoară a Universității din București, în specialitatea literatură medievală.

Isidor de Sevilla (560-636) a fost arhiepiscop al Sevillei începînd din anul 600 și e considerat ultimul sfînt părinte al Bisericii apusene, fiind deopotrivă ultimul savant al culturii antice. Erudit, a scris o operă vastă, în varii domenii, de la enciclopedia care i-a adus faima, *Etimologii*, la lucrări cu caracter istoric (*Chronica maiora*) sau religioase (*De ecclesiasticis officiis*).

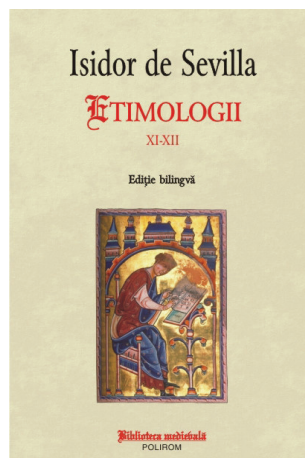
Isidore of Seville

The Etymologies, XI-XII

bilingual edition, translated from Latin, introductory study, chronology and notes by Anca Crivăț
2014, ISBN: 978-973-46-4282-3

Written at a moment of reconfiguration of the European political and cultural identity, Isidore of Seville's (c. 560-636) broad encyclopaedia – known as *Etymologiae sive Origines* – is a fundamental work for understanding the synthesis between pagan and Christian cultures in the West. Among the extensive work of the Sevillian bishop, which includes writings on theology, natural history and literary history, the *Etymologies* is his most famous creation. The treatise is one of the fundamental sources of medieval scholarly culture and enjoyed a constant prestige until the Renaissance. The volume offers a full version of Book XI (*The Human Being and Portents*) and Book XII (*Animals*), which constitute the Isidorian anthropology and zoology.

Anca Crivăț is Professor of Medieval Literature at the University of Bucharest.

Petrus Damianus

Despre omnipotența divină

ediție bilingvă, traducere de Florina Ion, note și comentarii de Alexander Baumgarten
2014, ISBN: 978-973-46-4495-7, 208 p.

Tratatul *Despre omnipotența divină* își datorează faima recentă în istoriografia filosofiei medievale mai cu seamă celebrei sale sintagme care prezintă „filosofia” (ansamblu al studiilor gramatico-logice preparative) drept o slujnică a „teologiei” (văzută ca un ansamblu al tuturor cunoașterilor speculative despre principiile divine ale realității). Înlăturînd anacronismul suprapunerii disciplinelor, cititorul poate descoperi în tratat subtile analize logice ale limitelor gîndirii omenești și o polemică angajată pe deplin în viața intelectuală a secolului al XI-lea.

Florina Ion este profesor de limba latină la Colegiul Național „Barbu Știrbei” din Călărași.

Petrus Damianus (Petrus Honestis) (1007-1072) și-a făcut studiile în arte libérale pe lîngă școlile-catedrale de la Faenza și Parma. Urmează o carieră de magistru în artele libérale; este avocat, iar în jurul anului 1035 devine eremit benedictin la Fonte Avellane, apoi prior al mănăstirii, din 1043. A sprijinit prin scrierile sale activitatea de reformare a Bisericii. În 1057 este numit cardinal și episcop de Ostia, iar în 1062 legat din partea papei la Cluny, unde se ocupă de viața monastică.

Peter Damian

On Divine Omnipotence

bilingual edition, translation by Florina Ion, notes and commentaries by Alexander Baumgarten
2014, ISBN: 978-973-46-4495-7

The treatise *On Divine Omnipotence* owes its recent celebrity in the history of medieval philosophy especially to its famous depiction of “philosophy” (collection of preparative logical and grammatical studies) as a servant of “theology” (seen as a collection of all the speculative knowledge on the divine principles of reality). Setting aside the anachronism of subject overlapping, the reader can discover in the treatise subtle logical analyses of the limits of human thought and a polemic engaged in the intellectual life of the eleventh century.

Florina Ion teaches Latin at Barbu Știrbei National College in Călărași.

Bérout

Romanul despre Tristan

ediție bilingvă, traducere și comentarii de Carmen Dinescu
2014, ISBN: 978-973-46-4882-5, 336 p.

Poemul epic medieval intitulat *Le Roman de Tristan*, păstrat în copie unică din a doua jumătate a secolului al XIII-lea, în manuscrisul francez 2171 de la Biblioteca Națională Franceză, Paris, restituit după aproape o sută de ani de incertitudini și ipoteze autorului său de drept, Bérout, povestitor din secolul al XII-lea, este pentru prima dată tradus independent și integral în limba română. Noutatea acestei versiuni constă în traducerea în versuri a fragmentului lizibil din textul lui Bérout, compus din 4.485 de versuri octosilabice, cu ritm iambic și rimă împerecheată. Deși ultimele decenii adoptă asupra traducerii documentelor literare medievale o viziune în care interesul de ordin estetic cedează întâietatea preciziei și corectitudinii, preferându-se versului proza, ca acces nemijlocit la acuratețea lingvistică, totuși, departe de intenția de a sfida temeiurile abordării științifice, versiunea prezentă este rodul unei strădanii în sensul celui mai profund respect față de creația autorului original și în dorința de a-i reda cât mai corect nuanța estetică a gândirii și a expresiei.

Carmen Dinescu este filolog și filosof, profesor al Universității din Pitești.

Bérout, poet normand din secolul al XII-lea care se pare că a trăit inclusiv la curtea regelui Henric al II-lea al Angliei. Este faimos tocmai pentru această versiune a legendei lui Tristan și a Isoldei, cea mai timpurie versiune populară cunoscută, redactată probabil între anii 1160 și 1190.

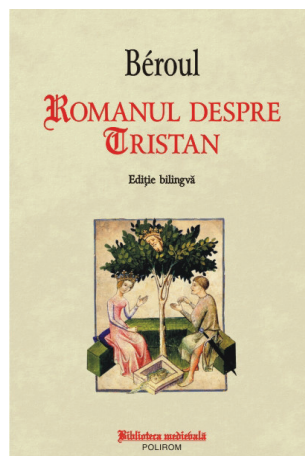
Bérout

The Romance of Tristan

bilingual edition, translation and commentaries by Carmen Dinescu
2014, ISBN: 978-973-46-4882-5

Transmitted only by the thirteenth-century MS Fr. 2171 of the French National Library, the medieval epic poem *Le Roman Tristan* went through almost one hundred years of uncertainty and postulations about its authorship until it was attributed to the twelfth-century storyteller Bérout. The poem is fully and independently translated into Romanian for the first time. The novelty of this endeavour lies in the verse translation of the legible parts of the manuscript, composed of 4,485 octosyllabic lines in iambic rhythm and alternate rhyme. Recent decades have adopted a certain approach to the translation of medieval literary documents in which the aesthetic interest gives primacy to precision and the linguistic accuracy, thus preferring prose to verse. However, with no intention of defying the aforementioned scientific approach, the present bilingual edition was conceived as to provide a faithful rendering of the original work, in terms of aesthetic nuances of ideas and expression.

Carmen Dinescu is a philologist and philosopher, Professor at the University of Pitești.

**Adrian Papahagi (coord.), Adinel-Ciprian Dincă,
în colaborare cu Andreea Mârza**

*Manuscrisele medievale occidentale
din România*
Census

2018, ISBN: 978-973-46-7463-3, 264 p.

Volum publicat în colaborare cu Centrul de Istoria Cărții și a Textelor – CODEX, UBB Cluj

Lucrarea a fost realizată și tipărită cu sprijinul unui grant de cercetare CNCS-UEFISCDI (PN II-RU-TE-2010-290).

Volumul de față inventariază în premieră totalitatea manuscriselor medievale în grafie latină din bibliotecile românești. Dintre cele circa 450 de manuscrise repertoriate, peste o treime sînt descrise codicologic pentru prima dată în această lucrare. Numeroase noi texte sînt identificate și intră astfel în circuitul științific internațional. Un întreg patrimoniu de carte manuscrisă (IX-XV) devine accesibil. Cititorul va descoperi un caleidoscop de texte liturgice, teologice, filosofice, literare sau științifice, în latină, italiană, germană, franceză, maghiară sau cehă. O lucrare de referință indispensabilă.

Adrian Papahagi este filolog, doctor în studii medievale al Universității Paris IV-Sorbonne și director al Centrului de Istoria Textelor și a Cărții (CODEX) de la Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj.

Adinel-Ciprian Dincă este doctor în istorie medievală al Universității „Babeș-Bolyai” și cercetător științific la Institutul de Istorie „George Barițiu” din Cluj.

Andreea Mârza este doctor în istorie al Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj și membră a Centrului de Istoria Textelor și a Cărții (CODEX).

**Adrian Papahagi (ed.), Adinel-Ciprian Dincă,
with Andreea Mârza**

*A Census of Western Medieval
Manuscripts in Romania*

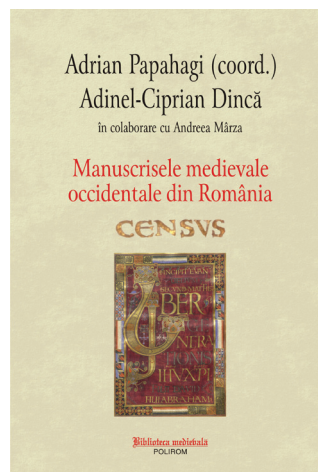
2018, ISBN: 978-973-46-7463-3

The present *Census* is the first inventory of all Western medieval manuscripts in Romanian libraries. Over a third of the approximately 450 manuscripts (ninth-fifteenth centuries) are described here for the first time. Numerous new texts are identified, and are thus made available to the international community of scholars. The reader will discover a great variety of liturgical, theological, philosophical, literary, and scientific texts in Latin, Italian, German, French, Hungarian or Czech. A must-have for all medievalists.

Adrian Papahagi holds a PhD in medieval studies from the University of Paris IV-Sorbonne, and is an Associate Professor and director of the Center for the History of Texts and Books (CODEX) at the Babeș-Bolyai University in Cluj-Napoca.

Adinel-Ciprian Dincă holds a PhD in medieval history from the Babeș-Bolyai University and is a researcher at the George Barițiu History Institute in Cluj-Napoca.

Andreea Mârza holds a PhD in history from the Babeș-Bolyai University in Cluj-Napoca and is a member of the Center for the History of Texts and Books (CODEX).

Christine de Pizan

Cartea cetății doamnelor

ediție bilingvă, traducere note și studiu de Reghina Dascăl
2015, ISBN: 978-973-46-5313-3, 752 p.

Volumul își propune să-i prezinte cititorului român o excepțională autoare a Evului Mediu târziu – Christine de Pizan, autoare deosebit de prolifică, a cărei capodoperă – *Cartea Cetății Doamnelor* – a apărut în 1405, fiind îndeobște considerată prima utopie feministă din literatura universală, o curajoasă și erudită apologie a virtuților feminine. Volumul va încerca să ilustreze problematica constituirii unei subiectivități feminine pregnante, a afirmării eului auctorial, încercările Christinei de Pizan de a se include într-o genealogie culturală la genul feminin, precum și rolul crucial pe care ea îl joacă în apariția și menținerea primei mari polemici literare din cultura europeană – cea din jurul capodoperei lui Jean de Meun *Le Roman de la Rose*.

Reghina Dascăl predă studii culturale britanice și studii de gen la Universitatea de Vest din Timișoara. Este autoare a cinci cărți, printre care *Christine de Pizan: Essays* (Editura Universității de Vest, 2008).

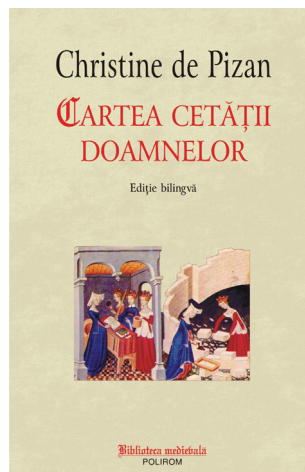
Christine de Pizan (sau de Pisan; 1364 – cca 1430) a fost o scriitoare italo-franceză din Evul Mediu târziu, care a trăit la curtea mai multor duci și a regelui Franței Carol al VI-lea. Este autoare a 41 de lucrări ce includ biografii, poezii, cărți de sfaturi pentru femei. Este considerată primul critic literar al Evului Mediu și o precursoră a literaturii feministe.

Christine de Pizan

The Book of the City of Ladies

bilingual edition, translation and commentaries by Reghina Dascăl
2015, ISBN: 978-973-46-5313-3

This book is meant to introduce the great author of the late Middle Ages, Christine de Pizan, to the Romanian readership. The masterpiece of this prolific author, *The Book of the City of Ladies* appeared in 1405, and is unanimously acknowledged as the first feminist utopia in world literature, an impassioned vindication of virtue construed in the feminine. The translated text illustrates issues related to the self-fashioning of female identity and authorship, Christine de Pizan's attempts at placing herself in a female cultural genealogy, underscoring at the same time the crucial role she played in engendering and maintaining the first literary fray in the European letters, the debate over Jean de Meun's masterpiece *Le Roman de la Rose*.

Reghina Dascăl teaches British studies and gender studies at the English Department of the West University of Timișoara. She holds a PhD in cultural anthropology and she has so far published five books, among them *Christine de Pizan: Essays* (West University Publishing House, 2008).

Raimundus Lullus

Ars brevis

ediție bilingvă, traducere, comentarii și referințe bibliografice de Jana Balacciu Matei, studiu introductiv de Josep Enric Rubio i Albarracín 2015, ISBN: 978-973-46-5472-7, 240 p.

Ars brevis (1308) este forma cea mai condensată a sistemului logic conceput de Raimundus Lullus, animat de proiectul său misionar: convertirea „necredincioșilor” la credința creștină, convins că nu recursul la autorități este instrumentul cel mai adecvat, ci raționamentul logic bazat pe un sistem dialectic de definiții, principii și reguli de combinare, capabil să se constituie într-o știință universală. El a revizuit și a rafinat în întreaga sa viață acest sistem, numit „Artă”, dându-i mai multe versiuni. Ecoul scrierilor lui Raimundus Lullus a fost imens, cum o dovedește nașterea „lullismului” încă din timpul vieții lui, în întreaga Europă Occidentală. *Ars* a rămas un punct de referință în toate încercările de descoperire a unui limbaj universal în secolele al XVII-lea și al XVIII-lea.

Jana Balacciu Matei este coordonatoarea colecției „Biblioteca de cultură catalană” a Editurii Meronia, în care a publicat trei traduceri din opera catalană a lui Raimundus Lullus. *Josep Enric Rubio i Albarracín* este profesor la Universitatea din Valencia, editor și reputat comentator al operei lulliene.

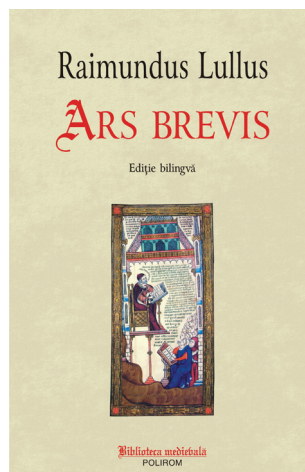
Raimundus Lullus (1232/1233-1315/1316), născut la Palma de Mallorca, la câțiva ani după cucerirea orașului de la arabi, provine dintr-o lume cu o componentă creștină încă insuficient consolidată, un foarte prezent element musulman și o importantă minoritate iudaică, explicând avântul misionar al lui Lull. Menit, prin naștere, unei vieți de curtean, la 30 de ani abandonează viața de familie și de curte și se dedică rugăciunii, penitenței și, mai ales, studiului și scrisului. Opera lui în latină, catalană și arabă cuprinde peste 250 de titluri din cele mai diferite ramuri ale cunoașterii (filosofie, teologie, geometrie, medicină, astronomie, retorică, logică), totul pus în slujba transmiterii raționale a mesajului creștin.

Raimundus Lullus

Ars brevis

bilingual edition, translation, commentaries and bibliography by Jana Balacciu Matei, introduction by Josep Enric Rubio i Albarracín 2015, ISBN: 978-973-46-5472-7

Ars brevis (*The Short Art*, 1308) is the most concised form of the logical system conceived by Raimundus Lullus, inspired by his missionary project of converting non-Christians to the Christian faith. He was convinced that the most adequate way was not the appeal to authoritative texts, but the logical reasoning based on a dialectical system of definitions, principles and combination rules able to form a universal science. He called that system “art”, revised and enriched it his whole life, achieving several versions. Raimundus Lullus’s writings had a great success attested by the appearance of Lullism in Western Europe during his lifetime. *Ars* remained a reference point in all attempts to discover a universal language in the seventeenth and eighteenth centuries.

Jana Balacciu Matei coordinates Meronia Publishers’ “Library of Catalan Culture” series in which three translations of Raimundus Lullus’s Catalan works have been published. *Josep Enric Rubio i Albarracín* is Professor at the University of Valencia, editor and well-known specialist in Lull’s work.

Cassiodor

Instituțiile

ediție bilingvă, traducere și comentarii de Vichi Eugenia Ciocani
2015, ISBN: 978-973-46-5875-6, 344 p.

Cassiodor este cunoscut atât ca *magister officiorum* (cea mai înaltă funcție administrativă) al lui Teodoric cel Mare și personaj politic important în regatul ostrogot din secolul al VI-lea, dar și ca scriitor creștin și fondator al unei comunități monastice, Vivarium, în sudul Italiei. Situat la multiplele intersecții dintre Antichitate și Evul Mediu, cultura creștină și cultura păgână, greci și latini, Cassiodor este o figură-cheie pentru emergența culturii medievale creștine apusene. Tratatul său de maturitate, *Instituții*, adună laolaltă titluri de texte creștine și precreștine pe care Cassiodor le recomandă pentru educația monahilor, precum și principiile de abordare și studiere a acestor lecturi fundamentale. *Instituțiile* lui Cassiodor reprezintă o piatră de temelie pentru ceea ce va însemna sistemul educației medievale și tradiția manuscrisă apuseană, dar și un document prețios pentru circulația ideilor dinspre școlile creștine răsăritene către cele occidentale la sfârșitul Antichității.

Vichi Eugenia Ciocani a obținut un doctorat în filologie clasică la University of Toronto în 2013 și este în prezent afiliată Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj.

Cassiodor (Flavius Magnus Aurelius Cassiodorus) (cca 485-578), om politic, istoric și erudit roman, a fost demnitar la curtea regelui ostrogot Teodoric cel Mare, în perioada de dominație ostrogotă a Imperiului Roman. A fost discipol al lui Boethius și a scris mai multe lucrări, dintre care cele mai importante sînt: *Instituțiile*, *Despre arte*, *Calculul pascaliilor*, *Istoria goșilor*, *Cronica*, *Variae* (culegere de legi).

Cassiodorus

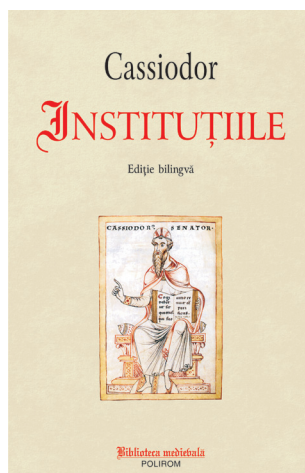
Institutions

bilingual edition, translation and commentaries by Vichi Eugenia Ciocani
2015, ISBN: 978-973-46-5875-6

Cassiodorus is best known as *magister officiorum* (head of all government services) of Theodoric the Great and an important political figure in the Ostrogoth kingdom of the sixth century, but also as a Christian writer and founder of a monastic community, Vivarium, in Southern Italy. At the crossroads between Antiquity and the Middle Ages, Christian and Pagan cultures, the Greeks and the Romans, Cassiodorus is a key figure for the emergence of medieval Western Christian culture. His main work, *Institutions*, gathers titles of Christian and pre-Christian texts that Cassiodorus recommends for the education of monks, as well as the principles of approaching and studying these essential readings. Cassiodorus' *Institutions* represents a milestone for Western manuscript culture and the burgeoning medieval education system, but also a

precious document for the circulation of ideas from the Eastern Christian schools to the West in Late Antiquity.

Vichi Eugenia Ciocani holds a PhD in classical philology from the University of Toronto (2013) and is currently affiliated with the Babeș-Bolyai University in Cluj-Napoca.

Petrarca

Despre ignoranță: a sa și a multora

ediție bilingvă, traducere din limba latină de Ioana Costa, studiu introductiv de Andrei Bereschi, îngrijire critică a volumului de Alexander Baumgarten

2016, ISBN: 978-973-46-6015-5, 240 p.

Petrarca a scris tratatul *Despre ignoranță* sub forma unui răspuns dat celor patru personaje – nenumite de el, însă identificate de comentatori – care îl socoteau un om bun, dar necultivat (*me sine litteris uirum bonum*). Textul este o pledoarie densă, construită în jurul a trei idei precise: acceptarea propriei ignoranțe, manifestarea unei culturi superioare celei a detractorilor săi și definirea incapacității general umane de a atinge cunoașterea. Infinitele nuanțări ale „ignoranței” includ perspectiva ciceroniană a înțelegerii limitelor cunoașterii ca o consecință graduală a acumulărilor sapiențiale. Cunoștințelor enciclopedice, văzute mai cu seamă ca manifestare orgolioasă a unei curiozități excesive și vane, le opune privirea întoarsă spre sinele uman. Omul rămîne, pentru Petrarca, singura țintă asupra căreia se poate concentra cu bun folos efortul de a studia.

Ioana Costa este profesor la Universitatea din București, Departamentul de Filologie Clasică; a publicat traduceri din latină și greaca veche (Seneca, Plinius Maior, *Septuaginta*).

Francesco Petrarca (1304-1374), poet și umanist italian. Admirator și cercetător al culturii antice, și-a scris majoritatea operelor în latină. Situat în plină efervescență renaștentistă, păstrînd o viziune spiritualistă asupra lumii, transferă aria de investigație din domeniul scolasticii în cel al vieții din afara zidurilor Universității.

Petrarch

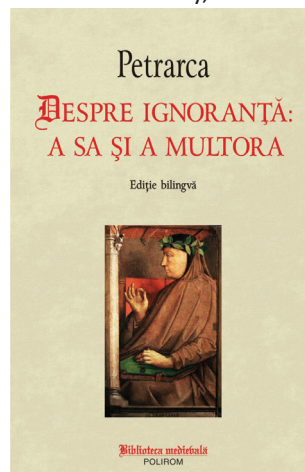
On His Own Ignorance and That of Many Others

bilingual edition, translated from Latin by Ioana Costa, introductory study by Andrei Bereschi, critical revision by Alexander Baumgarten

2016, ISBN: 978-973-46-6015-5

Petrarch wrote *On Ignorance* as a reply to his four characters – left unnamed by him, but identified by the commentators – who considered him a good, but uneducated man (*me sine litteris uirum bonum*). The text is a strong plea built around three ideas: accepting one's own ignorance, displaying a superior cultivation to one's detractors, and defining the general human incapacity to reach knowledge. The infinite shades of “ignorance” include the Ciceronian perspective on the limits of knowledge as a gradual consequence of the accumulation of wisdom. The author contrasts encyclopaedic knowledge, seen mostly as a proud manifestation of an excessive and vain curiosity, with introspection. For Petrarch, man remains the only target of the effort to study.

Ioana Costa is a Professor at the University of Bucharest, Department of Classical Philology; she has published translations from Latin and Ancient Greek (Seneca, Pliny the Elder, *The Septuagint*).

Toma de Aquino

Expunere la simbolul apostolilor
Text reportat de Reginald de Piperno

ediție bilingvă, traducere, studiu introductiv și note de Wilhelm Dancă
2016, ISBN: 978-973-46-6226-5, 224 p.

Toma de Aquino a comentat *Simbolul* apostolic adresându-se unui public larg, religios și laic, oferind o sinteză simplă, didactică și exemplară a credinței creștine. Forma argumentativă a textului este o expresie a apologeticii scolastice care caracterizează discursul tomist. Împărțirea în *articuli* a conținutului *Simbolului* îi oferă lui Toma posibilitatea de a enumera, alături de sensurile explicite ale credinței, și seria ereziilor la care ele răspund implicit, fie că este vorba despre erezii ale primelor secole creștine, reținute de teologia medievală ca erori posibile ale interpretării doctrinale, fie despre polemici filosofico-teologice ale scolasticii secolului al XIII-lea. Textul poate fi citit, astfel, pe mai multe planuri, de la simpla expunere catehetică a principiilor credinței creștine până la ilustrarea în el a unui adevărat arbore al confruntărilor doctrinare ale tradiției.

Părintele *Wilhelm Dancă* este decan al Facultății de Teologie Romano-Catolică a Universității din București și membru al Academiei Române.

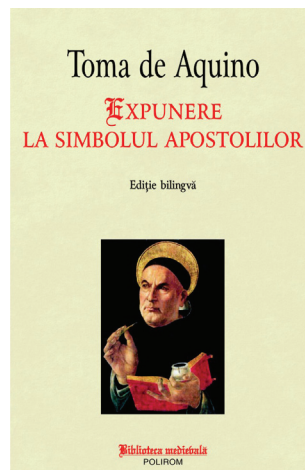
Thomas Aquinas

Exposition of the Apostles' Creed
Reginald of Piperno's Reportatio

bilingual edition, translation, introduction and notes by Wilhelm Dancă
2016, ISBN: 978-973-46-6226-5

Thomas Aquinas commented on the Apostles' Creed addressing a large, religious and lay public and offering a simple and exemplary synthesis of the Christian faith. The argumentative form of the text is an expression of the scholastic apologetic that characterizes the Thomistic discourse. By dividing his text into *articuli*, Thomas can enumerate, alongside the explicit meanings of faith, the heresies they implicitly address, which are either from the very first Christian centuries that the medieval theology regards as possible errors of doctrinal interpretation, or the philosophical and theological debates of the thirteenth century scholastics. This is why the text can be read on so many different levels, starting from the simple catechetical exposition of the Christian principles up to the illustration of the doctrinal confrontations that defined this tradition.

Father *Wilhelm Dancă* is Dean of the Faculty of Roman Catholic Theology of the University of Bucharest and member of the Romanian Academy.

Godescalc de Nepomuk

Teologia ca dispoziție științifică *Prolog la Comentariu la Cartea Sentințelor*

ediție critică, ediție a textului latin, traducere în limba română,
studiu și aparat critic de Alexander Baumgarten
2016, ISBN: 978-973-46-6306-4, 464 p.

Ediție realizată în cadrul proiectului „THESIS” – ERC Starting
Grant, n. 313339, director dr. Monica Brînzei

1367: Godescalc de Nepomuk comentează la Paris *Sentințele* lui Petrus Lombardus într-o direcție surprinzătoare pentru contemporanii lui, oferind indicii pentru o prioritate a interpretării Scripturii în fața autorității eclesiale. Urmaș al lui Grigore de Rimini, receptat de Jacob din Altavilla și Nicolaus de Dinkelsbühl, Godescalc este, azi, un autor necunoscut, chiar dacă eficacitatea ideilor sale reformatoare este intimă modernității. Mutarea curentului său de gândire, prin discipolii săi, spre Europa Centrală a făcut ca scrierea sa să se păstreze, probabil, într-un singur manuscris (BJ, 1499), la Cracovia. Editarea în premieră a acestui text ar putea aduce o nouă lumină asupra ambientului intelectual al scolasticii ultimei jumătăți a secolului al XIV-lea.

Alexander Baumgarten este filosof și filolog clasic, profesor la Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj, unde predă filosofia medievală.

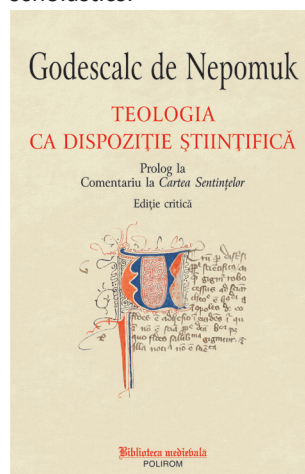
Despre **Godescalc de Nepomuk** se știe doar că a comentat la Paris *Sentințele* lui Petrus Lombardus în 1367 și se pare că a murit în 1369.

Godescalc of Nepomuk

Theology as a Scientific Disposition *Prologue to the Commentary on the Book of Sentences*

critical edition, Latin text edited, translated into Romanian,
study and critical apparatus by Alexander Baumgarten
2016, ISBN: 978-973-46-6306-4

1367, Paris: Godescalc of Nepomuk writes a surprising commentary for his contemporaries on Peter Lombard's *Sentences*, suggesting a primacy of Gospel interpretation in relation to ecclesiastical authority. A descendant of Gregory of Rimini, mentor for Jacob of Altavilla and Nicholas of Dinkelsbühl, Godescalc is nowadays a practically unknown author, even though his ideas bear clear marks of modernity. The movement of his trend of thought, through his followers, towards Central Europe meant that his work was probably kept in just one manuscript, in Krakow. Editing this text might shed new light on the intellectual environment of fourteenth-century scholastics.

Alexander Baumgarten is a philosopher and classical philologist, Professor at the Babeș-Bolyai University in Cluj-Napoca, where he teaches Medieval Philosophy.

al-Kindī

Despre filosofia primă

ediție bilingvă, editarea și traducerea originalului arab și note explicative de George Grigore, studiu introductiv de Laura Sitaru 2017, ISBN: 978-973-46-6762-8, 200 p.

În tratatul *Despre filosofia primă* (*Al-falsafa al-'ulā*), unul dintre primele în limba arabă, al-Kindī expune în pagina de deschidere esența acestei scrieri, precum și a altora, emblematice, care vor urma: „Cea mai înaltă artă umană în grad, cea mai nobilă în rang e arta filosofiei, a cărei definiție este cunoașterea lucrurilor în adevărul lor, atît cît îi este cu putință omului. Cea mai nobilă și mai înaltă filosofie în rang este filosofia primă, adică cunoașterea Adevărului Prim, care este cauza oricărui adevăr. De aceea, filosoful desăvîrșit, cel mai nobil dintre toți, trebuie să fie cel ce se înconjoară cu această cea mai nobilă cunoaștere; deoarece cunoașterea cauzei este mult mai nobilă decît cunoașterea efectului, pentru că, dobîndind știința desăvîrșită a orice poate fi cunoscut, aprofundăm cunoașterea cauzei lui”.

George Grigore și Laura Sitaru sînt profesori de limbă și literatură arabă la Universitatea din București.

al-Kindī (Abū Yūsuf Ya'qūb bin 'Ishāq aṣ-Ṣabbāḥ al-Kindī) (cca 801-873), considerat primul filosof al arabilor, a căpătat încă din tinerețe, pe cînd lucra la „Casa Înțelepciunii” din Bagdad, o mare notorietate în mediile erudite pentru adaptarea și promovarea filosofiei grecești în limba arabă. Sub influența cărților „filosofilor dinții” (filosofii greci, așa cum i-a numit), al-Kindī a scris un număr impresionant de tratate originale de metafizică, psihologie, etică, logică, astronomie, astrologie, medicină, matematică etc., puse sub semnul armonizării marilor tradiții culturale.

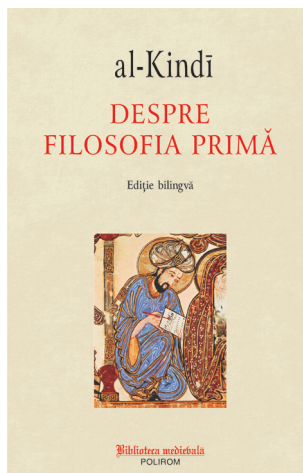
al-Kindī

On the First Philosophy

bilingual edition, edition and translation of the original Arabic text and explanatory notes by George Grigore, introductory study by Laura Sitaru 2017, ISBN: 978-973-46-6762-8

In the treatise *The First Philosophy* (*Al-falsafa al-'ulā*), one of the first in Arabic, al-Kindī exposes in the opening page the essence of this writing, as well as of other emblematic ensuing writings: “Indeed, the human art which is highest in degree and most noble in rank is the art of philosophy, the definition of which is knowledge of the true nature of things, insofar as it is possible for man. The noblest part of philosophy and the highest in rank is the First Philosophy, i.e., knowledge of the First Truth Who is the cause of all truth. Therefore it is necessary that the perfect and most noble philosopher will be the man who fully understands this most noble knowledge; for the knowledge of the cause is nobler than knowledge of the effect, since we have complete knowledge of every knowable only when we have obtained full knowledge of its cause”. (transl. A. Ivry, 1974)

George Grigore and Laura Sitaru are Professors of Arabic language and literature at the University of Bucharest.

Grigore cel Mare

Dialoguri

ediție bilingvă, traducere din limba latină de Cristina Horotan, notă introductivă, tabel cronologic și plan al tratatului de Alexander Baumgarten, note de Cristina Horotan și Alexandru Daroni

2017, ISBN: 978-973-46-6521-1, 488 p.

Dialogurile lui Grigore cel Mare mărturisesc o semnificativă înnoire a creștinismului latin al secolului al VI-lea, sub impactul nașterii culturii benedictine și al invaziei longobarde în Italia. Dornic să expună monahismul italic, numit aici „modern”, Grigore transmite prin acest document o experiență etică, istorică și religioasă care stă ca fundament al culturii occidentale medievale. Anecdotele textului, ușor de supus unei hermeneutici comparate a religiilor, conduc treptat în acest celebru tratat spre forma întrebărilor disputate ale viitoarei scolastici occidentale. Ele sunt o adevărată pastorală iconografică, accesibilă tuturor, instruiți sau neinstruiți. Acestei funcții, cititorul o poate adăuga și pe cea de poartă deschisă spre marile texte ale eticii gregoriene: *Comentariile morale la Cartea lui Iov* sau *Omiliile la Evanghelii*.

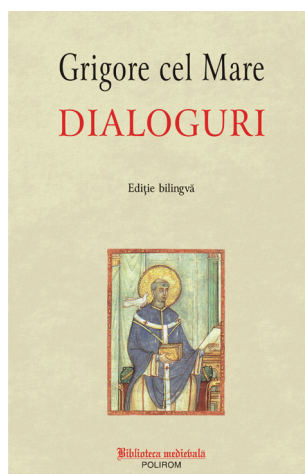
Cristina Horotan este profesor de limbi clasice la Colegiul Național „Ioan Slavici” din Satu Mare și doctorand în filosofie al Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj. *Alexandru Daroni* are studii de master în filosofie medievală la Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj.

Gregory the Great

Dialogues

bilingual edition, translation from Latin by Cristina Horotan, introductory note, chronology and treatise plan by Alexander Baumgarten, notes by Cristina Horotan and Alexandru Daroni
2017, ISBN: 978-973-46-6521-1

Gregory the Great’s *Dialogues* reveal a significant renewal of the Latin Christianity of the 6th century under the impact of the Benedictine culture and the Longobard invasion in Italy. Willing to expose the Italian monachism, here named “modern,” Gregory conveys through this document an ethical, historical and religious experience that grounds the medieval western culture. The anecdotes, easily attached to the comparative hermeneutics of religions, gradually lead in this famous treatise to the form of the disputed questions of the future western scholastics. They represent a true pastoral and iconographic discourse, available to all, educated or not. The reader can also regard it as an open gate to the great texts of the Gregorian ethics: *Morals on the Book of Job* or *Gospel Homilies*.

Cristina Horotan teaches classical languages at Ioan Slavici National College in Satu Mare and is a PhD student in Philosophy at the Babeș-Bolyai University in Cluj. *Alexandru Daroni* holds a MA in Medieval Philosophy from the Babeș-Bolyai University in Cluj.

Pseudo-Aristotel

Secretul secretelor

ediție bilingvă, text latin emendat, traducere, notă introductivă, note și postfață de Luciana Cioca
2018, ISBN: 978-973-46-7220-2, 408 p.

Una dintre cele mai cunoscute cărți ale Evului Mediu latin și arab, tratatul pseudo-aristotelic *Secretul secretelor* (lat. *Secretum secretorum*, ar. *Kitab ilm al-siyasa fi tadbir aal-riyasa*) a parcurs un traseu medieval divers prin copierea lui în sute de manuscrise și traducerea în mai multe limbi. În acest tratat, din poziția sa de magistru, Aristotel îi trimite lui Alexandru cel Mare o serie de scrisori în care prezintă tainele bunei guvernări a lumii și a sinelui. Mai mult decât o „oglină” a principilor, *Secretul secretelor* este menit să-l inițieze pe Alexandru în toate cele care trebuie știute de un împărat, oferindu-i, la adăpostul metaforelor și al exemplelor, o instruire atât în arta guvernării, cât și în medicină, astronomie, alchimie, biologie, folosindu-le mereu pentru a articula un mod de gândire și de acțiune potrivit statutului destinatarului de conducător al lumii.

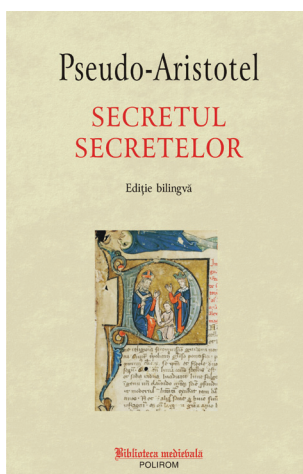
Luciana Cioca este doctorandă în filosofie medievală a Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj.

Pseudo-Aristotle

The Secret of Secrets

bilingual edition, Latin text emended, translation, introductory note, notes and afterword by Luciana Cioca
2018, ISBN: 978-973-46-7220-2

One of the most well-known books of the Arab and Latin Middle Ages, the Pseudo-Aristotelian treatise *The Secret of Secrets* (Lat. *Secretum secretorum*, Ar. *Kitabilm al-siyasa fi tadbir aal-riyasa*) travelled throughout the medieval era in hundreds of manuscripts written in multiple languages. In the position of a *magister*, Aristotle sends Alexander the Great a series of letters in which he reveals the secrets for a successful governance over the world and over the self. More than a mirror for princes, *The Secret of Secrets* is meant to initiate Alexander in all the things that an emperor must know and to offer him, through metaphors and examples, an instruction in the art of governance, in medicine, astronomy, alchemy, biology; all these are used to help articulate a way of thinking and a way of action that correspond to Alexander's status of world ruler.

Luciana Cioca is a PhD student in Medieval Philosophy at the Babeș-Bolyai University in Cluj.

Anonim

Călătoria Sfântului abate Brendan

ediție bilingvă, ediție îngrijită, notă asupra ediției, tabel cronologic, traducere, note și comentarii de Emanuel Grosu, studiu introductiv de Corin Braga
2018, ISBN: 978-973-46-7187-8, 264 p.

Călătoria Sfântului abate Brendan, scriere de secol VIII-IX, este o sinteză între tradiția legendară celtică și gândirea creștină: ea descrie călătoria pe care Sfântul Brendan o întreprinde în Oceanul Atlantic în căutarea Paradisului terestru și este pentru autorul anonim un prilej de a sintetiza genuri narative hibernice, *immram* și *echtra*, dar și de a le supune unui minuțios proces de interpretare creștină. Originalitatea cu care sînt reunite sursele, temele și motivele extrase din arii culturale diverse și geografia simbolurilor fac din text o parabolă a căutării condiției originare pierdute, superioare celei prezente, și a modului în care prin sfințenie, ca mod de viață, poate fi redobîndită.

Emanuel Grosu, doctor în filologie clasică (2011), este cercetător în cadrul Departamentului de Cercetare Interdisciplinar – Domeniul Socio-Uman al Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași. *Corin Braga* este profesor de literatură comparată la Facultatea de Litere a Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj.

Brendan de Clonfert s-a născut în 484 în provincia Munster, Irlanda; consacrat preot, a devenit ulterior abate, întemeind în 553 o mănăstire la Clonfert; către 563 l-a vizitat pe Sfântul Columban (521-597). A murit în 577 și este menționat în *Martyrologium Romanum*. Faima sa de navigator a făcut ca numeroase toponime din insulă să fie asociate cu numele lui Brendan.

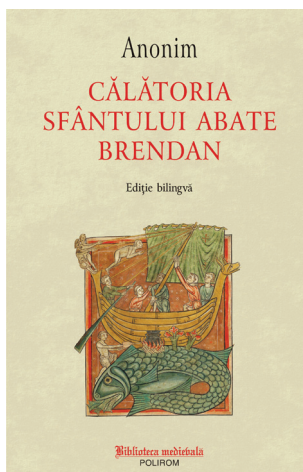
Anonymous

Saint Brendan's Voyage

bilingual edition, edited, preface to the edition, chronology, translation, notes and commentaries by Emanuel Grosu, introduction by Corin Braga
2018, ISBN: 978-973-46-7187-8

Saint Brendan's Voyage, a writing of the eighth-ninth centuries, is a synthesis between the legendary Celtic tradition and the Christian thought: it describes the voyage of St Brendan to the Atlantic Ocean looking for the terrestrial Paradise. For the anonymous author, this is an occasion to synthesize Irish narratives genres, *immram* and *echtra*, and to submit them to a detailed process of Christian interpretation. The original style of reuniting the sources, themes and motifs extracted from diverse cultural areas and the geography of symbols turn the text into a parable of seeking the lost original condition, superior to the present one, and of the way to regain holiness as a lifestyle.

Emanuel Grosu holds a PhD in Classic Philology (2011) and is a researcher at the Department of Interdisciplinary Research in Social Sciences and Humanities, Alexandru Ioan Cuza University of Iași. *Corin Braga* is a professor of comparative literature at the Faculty of Letters, Babeș-Bolyai University, Cluj.

Bernard din Clairvaux

Despre considerare

ediție bilingvă, traducere din limba latină de Florina Ion, introducere de Christian Trottman, tradusă în limba română de Simona Ilieș, lămuriri preliminare și note de Alexander Baumgarten

2018, ISBN: 978-973-46-7523-4, 360 p.

Bernard din Clairvaux, întemeietor al ordinului cistercian și figură de prim rang a creștinismului latin al secolului al XII-lea, a oferit o importantă dezvoltare a tradiției spirituale monastice medievale. Tratatul său propune o interpretare mistică a Scripturii, un îndrumar al descoperii omului interior, o pledoarie pentru dedicarea sufletului către Dumnezeu prin contemplație, simultan unui angajament istoric fără precedent al Bisericii în lume, de pe pozițiile unei reforme ascetice. Centrat în jurul conceptelor de meditație, atenție, înțepătură a inimii (*compunctio*), tratatul *Despre considerare* este unul dintre cele mai importante repere ale tradiției spirituale medievale latine.

Florina Ion este profesor de limba latină la Colegiul Național „Barbu-Știrbei” din Călărași, iar *Christian Trottman* este profesor la Universitatea „François Rabelais” din Tours și director de cercetare la Centre d’études supérieures de la Renaissance (CNRS). *Simona Ilieș* este doctorandă în litere la Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj.

Bernard of Clairvaux

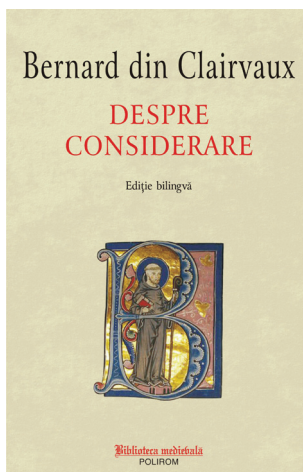
On Consideration

bilingual edition, translated from Latin by Florina Ion, introduction by Christian Trottman, translated into Romanian by Simona Ilieș, preliminary clarifications and notes by Alexander Baumgarten

2018, ISBN: 978-973-46-7523-4

Bernard of Clairvaux, founder of the Cistercian order and first rate personality of the Latin Christianity in the twelfth century, inspired an important development of the spiritual monastic tradition in the Middle Ages. His treatises propose a mystical interpretation of the Scripture, a guide to finding the inner man, a plea for dedicating one’s soul to God through contemplation, all parallel to an unprecedented historical involvement of the church in the world from the position of an ascetic reform. Placing the concepts of meditation, attention, puncture (*compunctio*) at its centre, the treatise *On Consideration* is one of the most important references of the spiritual tradition in the Latin Middle Ages.

Florina Ion is a professor of Latin at the Barbu-Știrbei National High School in Călărași, and *Christian Trottman* is a professor at the François Rabelais University of Tours and research director at Centre d’études supérieures de la Renaissance (CNRS). *Simona Ilieș* is a PhD candidate in Letters at the Babeș-Bolyai University in Cluj.

Dionisie Areopagitul

Despre numele divine • Teologia mistică

ediție bilingvă, traducere din limba greacă, introducere, note, glosar de termeni și bibliografie de Marilena Vlad
2018, ISBN: 978-973-46-7677-4, 368 p.

Acest volum propune o nouă traducere a două tratate din *Corpusul areopagitic*, atribuit în mod tradițional discipolului convertit de Apostolul Pavel în Areopag, dar pe care exegeza modernă îl situează după Conciliul de la Calcedon. *Despre numele divine* este un text fundamental pentru înțelegerea relației dintre istoria filosofiei grecești târzii și tradiția teologiei creștine. El îmbină concepția neoplatonică a unui principiu nenumit – mai presus de tot ce există și de tot ce poate fi gândit – cu tradiția revelației creștine, în care Dumnezeu se arată și vorbește despre sine. Astfel, tratatul arată cum anume „cel nenumit” poate primi toate numele posibile, mai cu seamă pe acelea prin care el însuși s-a numit pe sine în Scripturi, rămânând, cu toate acestea, necunoscut și fără nume. *Teologia mistică* este contrapartea logică a discursului despre numele divine. Această scriere arată că Dumnezeu se lasă cunoscut nu numai prin toate lucrurile, ci și prin necunoaștere, prin suprimarea tuturor numelor.

Marilena Vlad este cercetătoare la Institutul de Filosofie „Alexandru Dragomir” din București; a publicat traduceri din greacă veche (Damascius și Plotin), precum și o serie de studii și cărți în domeniul neoplatonismului.

Dionysius the Areopagite

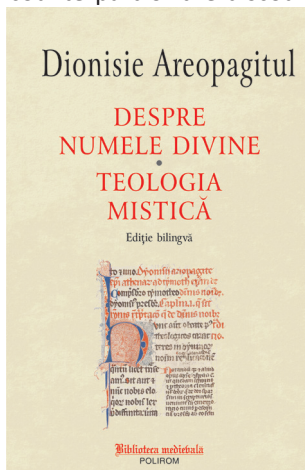
On the Divine Names • The Mystical Theology

bilingual edition, translated from Greek, introduction, notes, glossary and bibliography by Marilena Vlad
2018, ISBN: 978-973-46-7677-4

This volume proposes a new translation of two treatises from the *Dionysian Corpus*, traditionally attributed to the disciple converted by the St. Paul on the Areopagus, but situated by modern exegesis after the Council of Chalcedon. *On the Divine Names* is an essential text for understanding the relationship between the history of Late Greek philosophy and the tradition of Christian theology. It combines the Neoplatonic conception of an unnamed principle – beyond all that exists and can be conceived – with the tradition of Christian revelation, in which God shows himself and speaks of himself. The treaty shows how the “unnamed one” can receive all possible names, especially those by which he called himself in the Scriptures, remaining, however, unknown and unnamed. *The Mystical Theology* is the logical counterpart of the discourse on the divine names. This

writing shows that God is made known not only through all things, but also through unknowing, through the suppression of all names.

Marilena Vlad is a researcher at the “Alexandru Dragomir” Institute of Philosophy in Bucharest; she published translations from Ancient Greek (Damascius and Plotinus), as well as articles and books in the field of Neoplatonism.

Frații Purității ('Iḥwān aṣ-Ṣafā')

Epistolele despre logică

ediție bilingvă, traducere din limba arabă clasică, studiu introductiv, note și referințe bibliografice de Crina Galiță
2019, ISBN: 978-973-46-7822-8, 224 p.

Corpusul *Despre logică* din *Epistolele „Fraților Purității”* marchează zorii logicii clasice din spațiul cultural arab al secolului al X-lea, expune sistematic percepția acestui grup de intelectuali despre materia logicii, văzută ca un instrument al filosofiei, și reflectă una dintre primele etape de creație în filosofia teoretică arabă după valul de traduceri ale textelor filosofiei eline, prin intermediar siriatic. Volumul redă traducerea ultimelor cinci epistole (X-XIV), din secțiunea „Ar-rasā'ilu r-riyādiyyatu” („Epistolele despre <științele> matematice”) a enciclopediei *Rasā'il* („Epistole”), după ediția lui Khairad dīn Az-Ziriklī.

Crina Galiță este doctor în filosofie al Universității din București.

Frații Purității (cca secolul al X-lea) au fost o breaslă de erudiți, asupra identității cărora planează încă semnul incertitudinii în exegeza istoriografică culturală. Aceștia au compus, în regiunea Bașra, opera enciclopedică *Rasā'il* („Epistole”), care însumează un număr de 52 de epistole și este divizată în patru secțiuni, fiecare dintre ele avînd la bază principiul cunoașterii universale în descoperirea căruia concură strategii de demonstrație specifice fiecărui tip de cunoaștere manifest în artele corespondente cu ceea ce cultura latină occidentală a numit *trivium* și *quadrivium*.

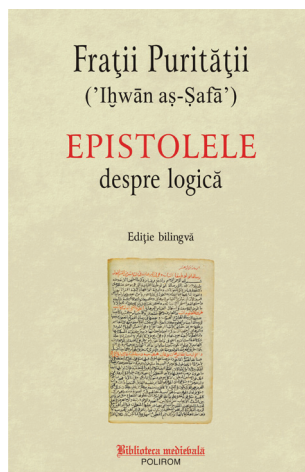
The Brethren of Purity (Iḥwān aṣ-Ṣafā')

Epistles on Logic

bilingual edition, translated from Classical Arabic, introductory study, notes and bibliographical references by Crina Galiță
2019, ISBN: 978-973-46-7822-8

The corpus *On Logic*, from the *Epistles* of the Brethren of Purity, marks the beginning of classic logic in the Arab cultural area of the tenth century, systematically lays out this group of intellectuals' perception of the subject matter of logic, seen as an instrument of philosophy, and reflects one of the first phases of creation in the Arab theoretical philosophy since the wave of translations of the Greek philosophical texts, through a Syriac intermediary. The volume illustrates the translation of the last five epistles (X-XIV) in the section “Ar-rasā'ilu r-riyādiyyatu” (“The Epistles on the Mathematical <Sciences>”) of the encyclopaedia *Rasā'il* (“Epistles”), using the Khairad dīn Az-Ziriklī edition.

Crina Galiță holds a PhD in Philosophy from the University of Bucharest.

Gerard de Cenad

Deliberare asupra imnului celor trei tineri

ediție bilingvă, traducere din limba latină de Marius Ivașcu, studiu introductiv și tabel cronologic de Claudiu Mesaroș, îngrijirea critică a ediției de Alexander Baumgarten
2019, ISBN: 978-973-46-7852-5, 608 p.

Deliberarea... lui Gerardus este un comentariu alegoric la episodul arderii în cuptor a trei tineri de către împăratul Nabucodonosor, narat de profetul Daniel. Lucrarea transmite cultura literară și doctrinală din mediul intelectual al Italiei benedictine a secolului al XI-lea și este una dintre cele mai frumoase și mai provocatoare analize a pluralității sensurilor Scripturii din epocă. Îndreptată și contra puterii politice a regatului Ungariei, dar și contra „dialecticienilor”, *Deliberarea...* atestă eforturile de conservare și transmitere a tradiției creștine în fața heterodoxiei în Banatul acestei epoci.

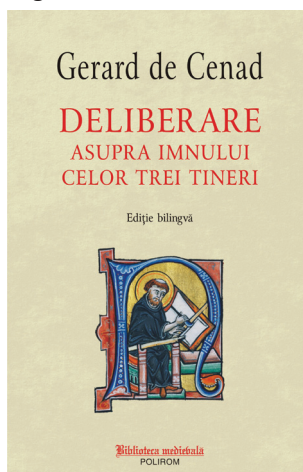
Claudiu Mesaroș este conferențiar la Universitatea de Vest din Timișoara, unde predă filosofia medievală, iar *Marius Ivașcu* este master în filologie clasică al aceleiași Universități.

Gerardus of Csánad

Deliberation on the Hymn of the Three Youths

bilingual edition, translated from Latin by Marius Ivașcu, introductory study and chronology by Claudiu Mesaroș, critically edited by Alexander Baumgarten
2019, ISBN: 978-973-46-7852-5

Gerardus's *Deliberation* is an allegorical commentary on the episode of the three youths thrown into the fiery furnace by king Nebuchadnezzar, as recounted by the prophet Daniel. The work passes on the literary and doctrinal heritage of the Benedictine environment of eleventh century Italy and provides one of the most exquisite and challenging analyses of the manifold senses of Scripture from this period. Directed against the political leadership of the Hungarian kingdom as well as against the “dialecticians” of his day, the *Deliberation* testifies to the efforts of preserving and transmitting the Christian tradition against other heterodox streams in the Banat region of this era.

Claudiu Mesaroș is an Associate Professor at the West University of Timișoara, where he teaches Medieval Philosophy, and *Marius Ivașcu* holds a MA in Classical Philology from the same University.

Cîntarea despre Guillaume

ediție bilingvă, traducere, introducere, note, indexuri și bibliografie
de Cristiana Papahagi
2019, ISBN: 978-973-46-7889-1, 360 p.

Poemul, în manuscris unic, este nucleul celui mai celebru ciclu epic francez și prototipul cîntecului eroic, cunoscut publicului român prin *Cîntarea lui Roland*. Compus în prima jumătate a secolului al XII-lea, textul este emblematic pentru etica primei feudalități, în contextul apărării creștinătății de invaziile arabe, și îl are ca model istoric pe Guillaume, duce de Aquitania (m. după 812 și canonizat în 1066). Dincolo de valoarea sa istorică, *Cîntarea despre Guillaume* a marcat profund literatura europeană pînă la Dante: mai ambiguu decât *Roland*, textul interoghează imperativul de fidelitate și rolul politic al femeilor și al clanului în arhitectura feudală. Stilistic, poemul combină registrul eroic tragic, de factură germanică, și cel comic grosier, *gaulois*, iar personajele, problematice, îi vorbesc convingător cititorului contemporan. Prezenta ediție reprezintă prima traducere în română a acestui text fundamental al epicii medievale, în conformitate cu cele mai moderne abordări filologice.

Cristiana Papahagi este specialist în franceză veche și lingvistică romanică la Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj.

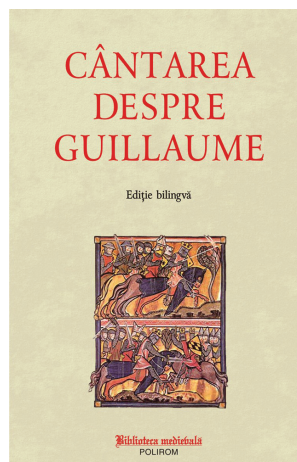
The Song of William

bilingual edition, translation, notes, indices and bibliography by
Cristiana Papahagi
2019, ISBN: 978-973-46-7889-1

The poem, kept in a single manuscript, represents the core of the most famous Old French cycle, William of Orange's *gesta*. It was composed shortly after *Roland's Song*, and is thus a landmark in the ethics of early feudalism, concerned with the defense of Christendom against the Muslims. Its influence in European literature, from the troubadours to Dante, was considerable. The poem tells the story of a Frankish hero modeled on the figure of William, duke of Aquitaine (d. after 812, canonized in 1066). Apart from its historical value, the text is an early reflection on faithfulness, and on the role of women and the clan in feudal political architecture. The poem mixes the high heroic style of Germanic tradition with the comic and obscene register characteristic for the *esprit gaulois*; its complex characters are also appealing to modern taste.

The edition offers the first translation of the poem into Romanian, following contemporary philological standards.

Cristiana Papahagi teaches Old French and Romance philology at the Babeș-Bolyai University in Cluj.

Ibn Rušd (Averroes)

Cuvînt hotărîtor privind stabilirea legăturii dintre filosofie și legea revelată

ediție bilingvă, introducere, traducere din limba arabă și note de George Grigore
2020, ISBN: 978-973-46-8046-7, 192 p.

Cuvînt hotărîtor este o pledoarie a lui Averroes pentru lectura textului sacru al religiei islamice pe nivelurile potrivite de înțelegere ale fiecărui auditor. Ideea pluralității sensurilor textului sacru, comună marilor religii monoteiste ale Mediteranei, rodește aici sub forma unei teorii hermeneutice: ea permite coexistența armonioasă a două „surori de lapte”: filosofia și revelația. Primul tratat tradus în limba română din opera arabă a Comentatorului deschide astfel calea spre o reflecție asupra distincției și armoniei dintre confesiune, drept și exercițiul natural al gândirii demonstrative.

George Grigore este profesor de limba și literatura arabă la Universitatea din București.

Ibn Rušd (Averroes) (1126-1198), jurist, teolog, filosof și exeget aristotelic, originar din Córdoba. Comentator și continuator al filosofiei lui Aristotel, ale cărei tendințe raționaliste le-a dezvoltat. Opera lui a avut o pondere semnificativă în cristalizarea filosofiei medievale occidentale. Este părintele averroismului și autor al unor lucrări filosofice originale (*Incoerența incoerenței*) și al unui tratat intitulat *Principiile generale ale medicinei*.

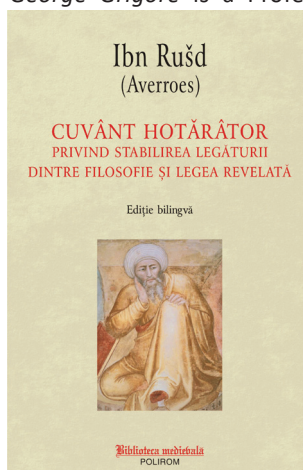
Ibn Rušd (Averroes)

The Decisive Treatise, determining the Nature of the Connection between Religion and Philosophy

bilingual edition, introduction, translation and notes by George Grigore
2020, ISBN: 978-973-46-8046-7

The Decisive Treatise is Averroes' argument for reading the sacred text of Islam according to each auditor's level of understanding. The idea that the sacred text has more than one meaning, common to all the major monotheistic religions in the Mediterranean, takes the form of a hermeneutic theory: it allows the harmonious co-existence of two "milk-sisters": philosophy and revelation. Thus, the first treaty of The Commentator's Arab work translated into Romanian paves the way for reflection on the distinction and harmony of confession, law and the natural exercise of demonstrative reasoning.

George Grigore is a Professor of Arabic Language and Literature at the University of Bucharest.

Albert cel Mare

Despre sufletul rațional

ediție bilingvă, traducere, studiu introductiv și note de Vlad Ile
2020, ISBN: 978-973-46-8154-9, 448 p.

Această ediție este realizată în cadrul proiectului *Ființa umană ca punct de turnură: începuturile conceptului modern al omului în evul mediu* (director: dr. Evelina Miteva, PN-III-P1-1.1-TE-2016-2351).

Despre sufletul rațional, parte semnificativă din tratatul *De homine* al lui Albert cel Mare, oferă publicului român o teorie a intelectului și a modului său de raportare atât la structurile sufletului uman, cât și la cele ale realităților exterioare lui, formînd o unitate tematică cu lucrarea *De intellectu et intelligibili* și comentariul la tratatul aristotelic *De anima*. Filtrată prin intermediul tradiției latine și greco-arabe, poziția lui Albert asupra sufletului rațional își găsește identitatea printr-un discurs de tip *quaestio* ce se plasează la granița dintre filosofia naturală și metafizică.

Vlad Ile este doctorand la Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj și Universitatea din Tours cu o teză despre teoria supoziției aparținîndu-i lui Petrus Hispanus.

Albert cel Mare (1195?-1280), dominican german, filosof și savant de limbă latină. A avut o imensă contribuție în receptarea culturii greco-arabe în lumea latină a secolului al XIII-lea, în sinteza aristotelismului cu neoplatonismul și edificarea unei teologii bazate pe conceptul fluxului creaturilor din cauza primă. A comentat o mare parte a *corpus*-ului aristotelic, a participat la cele mai importante polemici ale vremii sale (eternitatea lumii, unitatea intelectului, distincția dintre ființă și esență etc.) și a fundamentat două tradiții distincte revendicate de la el: cea tomistă și cea a neoplatonismului dominicanilor germani (Eckhart, Dietrich din Freiberg, Bertold de Mossburg și alții).

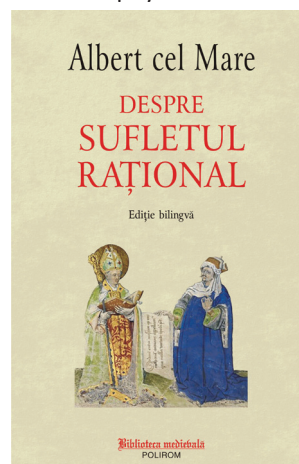
Albert the Great

On the Rational Soul

bilingual edition, translation, introductory study and notes by
Vlad Ile
2020, ISBN: 978-973-46-8154-9

This edition is realized within the project: *Human Being as a Cross-point: The Beginnings of the Modern Concept of Man in the Middle Ages* (Director: PhD Evelina Miteva, PN-III-P1-1.1-TE-2016-2351).

The fragment *On the Rational Soul* from Albert the Great's *De homine* offers a theory of intellect and of its way of relating both to the structures of the human soul and to those of the realities external to it, forming a thematic unit along with the work *De intellectu et intelligibili* and the commentary on the Aristotelian treatise *De anima*. Filtered through the Latin and Graeco-Arabic tradition, Albert's position on the rational soul finds its own identity through a *quaestio*-type discourse that places itself at the border between natural philosophy and metaphysics.

Vlad Ile is a PhD student at the Babeș-Bolyai University and the University of Tours with a thesis on Peter of Spain's theory of supposition.

Guillaume de Lorris, Jean de Meun

Romanul Trandafirului

vol. I-II

ediție bilingvă, traducere din limba franceză veche și note de Reghina Dascăl, Valentina Mureșan și Andreea Șerban, introducere și indice de Reghina Dascăl
2020, ISBN: 978-973-46-8146-4, 1.256 p.

Considerat capodopera literară a evului de mijloc, *Le Roman de la Rose* este opera a doi autori din două generații diferite. Un bestseller al vremii – o dovadă certă fiind supraviețuirea poemului în peste 300 de manuscrise (de comparat cu cele 84 ale lui *Canterbury Tales* de Geoffrey Chaucer, spre pildă), citit, admirat, venerat, criticat, declanșând prima polemică literară importantă în istoria culturii europene – *la querelle de la Rose* –, moralizat pînă spre mijlocul secolului al XVI-lea, editat și reeditat din 1735, subiect al unui efort de exegeză critică de o amploare excepțională, *Le Roman de la Rose* continuă să fascineze publicul avizat și pe lectorul obișnuit deopotrivă.

Reghina Dascăl, Valentina Mureșan și Andreea Șerban sînt profesoare la Facultatea de Litere, Istorie și Teologie a Universității de Vest din Timișoara.

Guillaume de Lorris, Jean de Meun

The Romance of the Rose

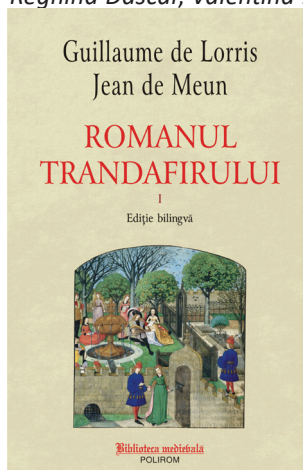
2 vols.

bilingual edition, translation from Old French and notes by Reghina Dascăl, Valentina Mureșan and Andreea Șerban, introduction and index by Reghina Dascăl
2020, ISBN: 978-973-46-8146-4

Hailed as the literary masterpiece of medieval literature, *Le Roman de la Rose* is the work of two authors from two different generations. A bestseller of its time – a compelling proof being the circulation of the text in over 300 manuscripts (to be compared to only 84 in the case of Geoffrey Chaucer's *Canterbury Tales*), read, admired, venerated, criticised, sparking the first literary fray in European culture – the famed *la querelle de la Rose* –, moralized well into the seventeenth century, edited and reedited by 1735, the subject of an exceptionally ample critical exegesis, *Le Roman de la Rose* continues to fascinate the specialized and the common readership alike.

Reghina Dascăl, Valentina Mureșan and Andreea Șerban

teach literary and cultural studies at the Faculty of Letters, History and Theology of the West University, Timișoara.

Georgios Gemistos Plethon

În ce privințe se deosebește Aristotel de Platon

ediție bilingvă, traducere, comentarii și studiu introductiv de
Alexander Baumgarten
2021, ISBN: 978-973-46-8409-0, 192 p.

Figură centrală a Evului Mediu târziu de tradiție greacă în secolul al XV-lea, Plethon a fost una dintre punțile de legătură ale filosofiei bizantine cu Italia renascentistă. Prin polemicile sale cu Scholarios și prin amendarea concordismului filosofic dintre opera lui Platon și Aristotel, Plethon reușește, în acest tratat și în receptarea pe care a provocat-o, o veritabilă impunere a platonismului în Occidentul latin, precum și o reînțelegere a aristotelismului. Departate de „a reveni la antici” propriu-zis, tratatul este o subtilă polemică cu interpretările medievale averroiste ale aristotelismului.

Alexander Baumgarten este filosof și filolog clasic, profesor la Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj, unde predă filosofia medievală.

Georgios Gemistos Plethon (1355-1450), filosof și umanist bizantin, născut la Constantinopol. Erudit neoplatonician, cunoscut prin polemicile sale cu Georgios Scholarios, supranumit Gennadios, a tradus *Oracolele chaldeene* și a relevat asemănările și deosebiriile dintre cultura latină și cea greco-orientală și mai ales dintre filosofia lui Platon și cea a lui Aristotel.

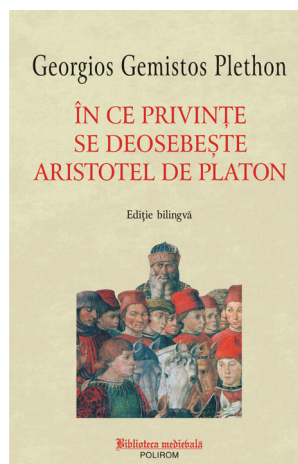
Georgius Gemistus Pletho

On the Differences between Aristotle and Plato

bilingual edition, translation, commentaries and introductory study by Alexander Baumgarten
2021, ISBN: 978-973-46-8409-0

Central figure of the Late Middle Ages of Greek tradition, Pletho threw one of the few bridges between Byzantine philosophy and Renaissance Italy. Pletho's polemic with Scholarius, and his amendment of philosophical concordism between Plato's and Aristotle's works, as presented in this renowned treatise, introduce Platonism and a new understanding of Aristotelianism in the Latin West. *On the Differences* is far from being “a return to Antiquity”; instead, it is a subtle polemic with the medieval Averroist interpretation of Aristotle.

Alexander Baumgarten is a philosopher and classical philologist, Professor at the Babeș-Bolyai University in Cluj-Napoca, where he teaches Medieval Philosophy.

Hildegard din Bingen

Scivias

vol. I (părțile I-II)

ediție bilingvă, traducere din limba latină de Marinela Diana Marinescu, îngrijire critică și introducere de Lavinia Grijac
2021, ISBN: 978-973-46-8635-3, 576 p.

În *Scivias*, prima lucrare teologico-filosofică a lui Hildegard din Bingen, sînt interpretate 26 de viziuni mistice ale autoarei. În această amplă operă din secolul al XII-lea, cititorul va recunoaște atît motive specifice ale vieții spirituale ale benedictinilor epocii, cît și rădăcini ale filosofiei germane moderne, dar și teme ale gîndirii mai recente: Hildegard nu ezită să discute, de exemplu, statutul femeii, în ciuda dificultăților contextul socio-istoric. Urmărind relația dintre Creator și întreaga creație și, mai ales, cea dintre Dumnezeu și om, *Scivias* vizează parcurgerea căii spirituale spre divinitate. Textul bogat în alegorii este ilustrat în transmiterea sa manuscrisă prin 35 de miniaturi, valoroase exemple care deschid, totodată, o poartă spre estetica Evului Mediu.

Marinela Diana Marinescu este doctorandă în istorie a Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj, cu o temă privind activitatea misionarilor catolici în Țările Române în perioada post-tridentină. *Lavinia Grijac* este doctorandă în filosofie a Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj, cu o temă privind tradiția augustiniană medievală și filosofia istoriei.

Hildegard of Bingen

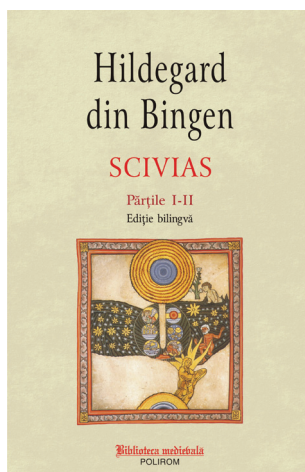
Scivias

vol. I (parts 1-2)

bilingual edition, translated from Latin by Marinela Diana Marinescu, critical revision and introduction by Lavinia Grijac
2021, ISBN: 978-973-46-8635-3

Scivias, Hildegard of Bingen's first theologico-philosophical writing, contains the interpretations of 26 of her mystic visions. In this extensive work of the twelfth century, the reader will recognize not only motifs of Benedictine spiritual life and roots of modern German philosophy, but also more recent themes, as Hildegard does not hesitate to discuss, for example, the status of women, despite the difficulties of the social and historical context. Investigating the relation between Creator and creation, especially the relation between God and man, *Scivias* is about the journey on the spiritual path to the divinity. The text, rich in allegories, is illustrated with 35 miniatures in its manuscript transmission, which are precious examples that simultaneously open a door to medieval aesthetics.

Marinela Diana Marinescu is a PhD candidate in History at the Babeș-Bolyai University in Cluj, with a thesis on the activity of the catholic missionaries in the Romanian Principalities during the post-tridentine period. *Lavinia Grijac* is a PhD candidate in Philosophy at the Babeș-Bolyai University in Cluj, with a thesis on the medieval Augustinian tradition and the philosophy of history.

Dionisie Areopagitul

Despre ierarhia cerească

traducere din limba greacă, introducere, note și glosar de
Marilena Vlad

2021, ISBN: 978-973-46-8730-5, 344 p.

Despre ierarhia cerească este al treilea tratat din corpusul areopagitic pe care îl oferim într-o nouă traducere, după *Despre numele divine* și *Teologia mistică*. Această scriere este o meditație asupra triplei maniere în care providența divină lucrează în lume prin intermediul îngerilor. Puterile cerești sînt cele prin care dumnezeirea transmite întregii realități darul de lumină primordial, în mod direct și concret, dar structurat ierarhic. Prezența și activitatea îngerilor sînt revelate în textele Scripturii, prin simboluri și imagini transmise în mod providențial de către principiul divin. Explicarea acestor imagini are scopul de a trezi în noi imitarea îngerească și de a ne face să intrăm în logica providenței divine, devenind noi înșine împreună-lucrători ai acesteia. Astfel, tratatul lui Dionisie nu este numai *despre îngeri*, ci devine el însuși un *act ierarhic*, sub călăuzirea angelică, invitîndu-l pe cititor la un act de aceeași înălțime.

Marilena Vlad este cercetător la Institutul de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române. A tradus din Damascius, Plotin și Dionisie Areopagitul. Ultima carte publicată este *Damascius et l'ineffable. Récit de l'impossible discours*, Paris, Vrin, 2019.

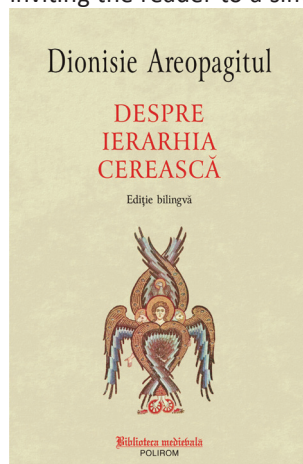
Dionysius the Areopagite

On the Celestial Hierarchy

translated from Greek, introduction, notes and glossary by
Marilena Vlad

2021, ISBN: 978-973-46-8730-5

On the Celestial Hierarchy is the third treatise in the Dionysian Corpus that we offer in a new Romanian translation, after *On the Divine Names* and *The Mystical Theology*. This writing is a meditation on the three interrelated ways in which the divine providence works in the world through angels. Thus, through the celestial powers, the divinity transmits to the whole reality the gift of primordial light, directly and concretely, but always hierarchically structured. The presence and activity of the angels are revealed in the texts of the Scriptures, through symbols and images providentially transmitted by the divine principle. The explanation of these images is intended to awaken in us the angelic imitation and to make us enter into the logic of divine providence, becoming its co-workers. Dionysius' treatise is not only *about angels*, but it is also a *hierarchical act*, under angelic guidance, inviting the reader to a similar act, of the same height.

Marilena Vlad is a researcher at the Institute for South-East European Studies of the Romanian Academy. She translated into Romanian a first part of Damascius's *De principiis* as well as *On the Divine Names* by Dionysius the Areopagite. She recently published *Damascius et l'ineffable: Récit de l'impossible discours*, Vrin, Paris, 2019.

Dante Alighieri

De vulgari eloquentia

ediție bilingvă, traducere de Delia Breza, comentarii de Alessandro Raffi, în pregătire

Înainte de a începe să compună *Divina Comedie*, Dante medita asupra naturii și valorii limbii literare. În centrul acestor reflecții se află noțiunea de *limbă vulgară ilustră* (*volgare illustre*), o limbă vorbită, vie, înnobilită și „iluminată” (cum sugerează rădăcina latină a lui *illustru*, it. *illustre*, legată de ideea de lumină, *lux*) prin munca poezilor și literaților și care ar fi făcut să renască în contemporaneitatea lui prestigiul latinei, gloria și noblețea culturii clasice. Ce aduce strălucire limbii vulgare și face din poet nu numai un creator, ci și un maestru al eticii și politicii? În ce fel această limbă vulgară ilustră devine un instrument politic și civic, fundamentul unei puteri drepte și luminate? Geniala și originala teorie lingvistică, retorică și morală formulată de Dante prinde formă în *De vulgari eloquentia* (scris, probabil, între 1303 și 1306), primul tratat de filosofie a limbajului din cultura europeană vernaculară, în care poetul, dincolo de stabilirea normelor formale ale creației poetice în Italia, ajunge să intuiască unele principii fundamentale ale lingvisticii istorice (cum ar fi conceptele de evoluție a limbii și de familii lingvistice). Textul va fi întrerupt pe la jumătatea proiectului original; dar unele dintre ideile ce prind aici viață vor fi reelaborate, împlinite și concret realizate în poezia *Divinei Comedii*.

Delia Breza este studentă în filologie clasică a Universității din București.

Dante Alighieri

De vulgari eloquentia

bilingual edition, translation by Delia Breza, commentaries by Alessandro Raffi, in preparation

Before writing the *Divine Comedy*, Dante focused his attention on the nature and function of literary language. At the centre of this reflection stands the pivotal notion of *volgare illustre*, a spoken living language which through the work of men of letters is made excellent and “illustrious” (resorting once more to the Latin root of *illustre*, linked to the notion of light, *lux*), and which may therefore revive in his own day the prestige of Latin, as well as the glory and greatness of classical culture. What are the necessary attributes for the vernacular to shine in this way, and to turn the poet into a master of ethics and political doctrine? How can this same vernacular become an instrument for political and civic activity, and the foundation of a just and enlightened form of government? Dante’s ingenious speculation, bringing together threads of linguistic, rhetorical and moral theory, takes shape in the *De vulgari eloquentia* (written presumably between 1303 and 1306). In the context of the European vernacular tradition it represents the earliest treatise in the field of the philosophy of language. Besides defining what will become the standard formal norms of poetic composition in Italy, in this work Dante also hints at what subsequently will become some of the fundamental principles of historical linguistics, such as the notion of the evolution of language and that of linguistic families. In the end Dante carries out only about half of his original project for this work, but some of the more substantial concepts addressed here will be further developed and put into effect in the poetry of the *Divine Comedy*.

Delia Breza is a student in Classical Philology at the University of Bucharest.

Photios al Constantinopolului

Sentințe morale

ediție bilingvă, traducere, studiu, comentarii, note și indici de Cristian Ioan Dumitru, în pregătire

Sentințele morale reprezintă un florilegiu sapiențial pe care, după toate probabilitățile, Photios l-a alcătuit în timpul primului său exil la mănăstirea Maicii Domnului din Skepe. Traducerea se bazează pe și compară cele două ediții critice disponibile, realizate de J. Hergenroether (1896) și L. Sternbach (1892). Decantate de trecerea timpului în straturile profunde ale sufletului său și filtrate prin discernământ, lecturile, instruirea și experiențele patriarhului au fost modelate și distilate în cele 256 de cuvinte de înțelepciune conservate în acest *gnomologium*. Astfel, cele 252 de aforisme și patru *chreiae* posedă, în primul rând, o dimensiune practică. Sfaturile lui Photios și felurile circumstanțe pe care le descrie sînt preluate din imediatul experienței cotidiene. Ele au scopul de a-l învăța pe om cum să se comporte *în această lume*, păstrînd, în același timp, trează conștiința că nu este, de fapt, *din această lume*.

Cristian Ioan Dumitru, licențiat în teologie ortodoxă și filologie clasică, este doctorand în studii culturale și bizantine la Universitatea din București.

Photios of Constantinople

Moral Sentences

bilingual edition, translation, study, commentaries, notes and indices by Cristian Ioan Dumitru, in preparation

The *Moral Sentences* represent a sapiential florilegium that in all likelihood Photios compiled during his first exile at the monastery of the Theotokos in Skepe. The present translation is based upon and compares the two critical editions available, produced by J. Hergenroether (1896) and L. Sternbach (1892). Decanted by the passing of time into the deep layers of his soul and filtered through discernment, the patriarch's readings, instruction and experiences have been shaped and refined into the 256 words of wisdom preserved in this *gnomologium*. Thus, the 252 aphorisms and four *chreiae* primarily retain a practical dimension. The counsels and various circumstances that Photios illustrates therein are picked up from the immediate daily life. They are meant to teach man how to behave *in this world*, at the same time acknowledging that he is not actually *of this world*.

Cristian Ioan Dumitru holds a double BA in Orthodox Theology and Classics and is a PhD candidate in Cultural and Byzantine Studies at the University of Bucharest.

Francesco Petrarca

Secretul

ediție bilingvă, traducere din limba latină, prefață și note de Anca Meiroșu, în pregătire

Opera cunoscută sub numele *Secretum* (al cărei titlu complet era *De secreto conflictu curarum mearum*) a fost compusă în 1342-1343, însă a fost revizuită constant pînă în 1353. Ea surprinde frământările autorului ei, Francesco Petrarca, un spirit înlănțuit de cele lumești, vremelnice, dar însetat de o eliberare grabnică ce i-ar putea aduce mîntuirea. Dornic să parcurgă drumul devenirii sale spirituale în compania unui cunoscător al cuvîntului lui Dumnezeu, Petrarca și-l alege ca mentor pe Augustin. Pe parcursul a trei zile, care corespund celor trei secțiuni ce alcătuiesc opera, cei doi dialoghează pe tema gloriei deșarte, a iubirii, a fericirii și a morții. Ei sînt vegheați în tăcere de un personaj alegoric feminin, Adevărul, care, întruchipînd plenitudinea frumuseții și a autorității divine, luminează firul discuției și deschide calea mult așteptatei revelații.

Anca Meiroșu este doctor în literatură latină, titlu obținut în cadrul Universității din București. A publicat traduceri din limba latină (Fericitul Augustin).

Francesco Petrarca (1304-1374), poet și umanist italian. Admirator și cercetător al culturii antice, și-a scris majoritatea operelor în latină. Situat în plină efervescență renascentistă, păstrînd o viziune spiritualistă asupra lumii, transferă aria de investigație din domeniul scolasticii în cel al vieții din afara zidurilor Universității.

Francesco Petrarca

The Secret

bilingual edition, translated from Latin, preface and notes by Anca Meiroșu, in preparation

The work known as *Secretum* (whose full title was *De secreto conflictu curarum mearum*) was written between 1342-1343, but it suffered constant transformations until 1353. It sketches the worries of its author, Francesco Petrarca, a spirit imprisoned by the mundane and temporal things, but thirsty for a quick liberation which could bring him redemption. Longing to go through the path of his spiritual becoming in the company of an expert on God's word, Petrarch chooses Augustine as a guide. During the three days which correspond to the three sections of the work, the two of them discuss the matters of vain fame, love, happiness and death. They are watched over in silence by an allegorical feminine character, the Truth, which, embodying the plenitude of beauty and divine authority, sheds light on their talk and opens the way to the long-awaited revelation.

Anca Meiroșu holds a PhD in Latin Literature from the University of Bucharest. She has published translations from Latin (Saint Augustine).

Anonim

Autoritățile lui Aristotel

text latin stabilit și studiu introductiv de Jacqueline Hamesse, traducere și comentarii de Vlad Ile

Auctoritates Aristotelis a fost cel mai răspândit florilegiu filosofic al Evului Mediu latin, redactat în secolul al XIII-lea, cu o selecție de aproape trei mii de pasaje cu valoare de autoritate selectate din operele lui Aristotel, Averroes, Seneca, Boetius, Platon, Apuleius și Porfir, dar și din celebre lucrări pseudo-aristotelice: *Cartea despre cauze* sau *Cartea despre măr și moarte*. A fost un adevărat manual de inițiere în filosofie pentru universitățile medievale. Folosit de unii autori latini exclusiv pentru citarea tradiției filosofice greco-arabe, a fost și un cadru de înțelegere medievală a gândirii antice. Jacqueline Hamesse, editoarea modernă a cunoscutului florilegiu, însoțește cu un studiu inedit versiunea în limba română a acestei subtile inițieri medievale în filosofie.

Vlad Ile este doctorand în filosofie al Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj.

Anonymous

Aristotle's Authorities

Latin text and introduction by Jacqueline Hamesse, translation and commentaries by Vlad Ile

Aristotle's Authorities was the most widespread philosophic florilegium of the Latin Middle Ages. Composed in the 13th century, with a selection of c. 3,000 passages of authority value, selected from the works of Aristotle, Averroes, Seneca, Boethius, Plato, Apuleius and Porphyry, but also from the well-known Pseudo-Aristotelian texts as *The Book of Causes* or *The Book of the Apple*, this work was a true handbook of philosophic initiation for the medieval universities. Used by some Latin authors only for the citation of the Greek-Arab tradition, it was also a medieval framework for the understanding of the ancient thought. Jacqueline Hamesse, the modern editor of this well-known florilegium, follows with a novel study the Romanian translation of this subtle medieval initiation in philosophy.

Vlad Ile is a PhD candidate in Medieval Philosophy at the Babeș-Bolyai University in Cluj

Mihail Psellos

Despre suflet

ediție bilingvă, traducere din limba greacă veche, studiu introductiv, note și indici de Adrian Podaru, în pregătire

Traducerea redă primele 31 de opusculă cuprinse în ediția critică *Philosophica minora II* (ed. D.J. O'Meara, Leipzig, 1989), care au un subiect comun, deși abordat din varii perspective: sufletul. „Umanistul bizantin” din secolul al XI-lea, Mihail Psellos, folosește din abundență sursele filosofice și teologice anterioare lui, uneori *verbatim*, care au analizat această problemă: Platon și Aristotel, Plotin, Porfir, Iamblichos, Hermias din Alexandria, Proclus, dar și Origen, Evagrie, Grigore de Nyssa, Maxim Mărturisitorul, Ioan Damaschin sau mai puțin „tradiționali” Ioan Filopon, Synesius de Cirene, Nemesis de Emesa. Alăturând mai degrabă decupaje din aceste surse decât sintetizându-le într-un tot armonios și coerent, Psellos răspunde – într-o manieră preponderent filosofică, deși era om al Bisericii, „înregimentat” chiar în ordinul monahal – la interogații de genul: ce este sufletul? ce este intelectul? de câte feluri este sufletul? de câte feluri este intelectul? este intelectul ochiul sufletului? există o unitate între corp, suflet și intelect? etc. Dincolo de importanța filosofică a acestei traduceri, există și un caracter inedit al ei: este pentru prima dată când aceste opusculă filosofice sînt traduse în vreo limbă modernă și reunite într-un volum.

Adrian Podaru este preot și lector universitar la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, absolvent de Teologie și Filologie Clasică, doctor în teologie. A mai tradus din limba greacă veche Ioan Gură de Aur, *Omilii la statui* (2 vol., Polirom, colecția „Tradiția creștină”, 2011).

Michael Psellos

On the Soul

bilingual edition, translation from Ancient Greek, introductory study, notes and indices by Adrian Podaru, in preparation

The translation renders the first 31 opuscula contained in the critical edition *Philosophica minora II* (ed. D.J. O'Meara, Leipzig, 1989), which have a common topic, although analyzed from different perspectives: the soul. “The Byzantine humanist” of the eleventh century, Michael Psellos, abundantly uses the philosophical and theological sources prior to him, sometimes *verbatim*, which dealt with this subject: Plato and Aristotle, Plotinus, Porphyrius, Iamblicus, Hermias of Alexandria, Proclus, but also Origen, Evagrius, Gregory of Nyssa, Maximus the Confessor, John Damascene, or the less “traditional” John Philoponus, Synesius of Cyrene, Nemesis of Emesa. Rather collating excerpts from these sources than synthesizing them in a harmonious and coherent whole, Psellos answers – in a manner that is preponderantly philosophical, although he was a man of the Church, “enrolled” as a monk – to such interrogations as: what is the soul? what is the intellect? is the soul manifold? is the intellect manifold? is the intellect the eye of the soul? is there a coherent unity between body, soul and intellect? etc. Beside the philosophical importance of this translation, there is also something quite new: it is for the first time that these philosophical opuscula are translated in any modern language and collected in a volume.

Adrian Podaru is a priest and Assistant Professor at the Faculty of Orthodox Theology in Cluj-Napoca, he graduated Theology and Classical Philology and holds a PhD in Theology. He translated from Ancient Greek St. John Chrysostom, *Homilies on the Statues* (2 vols, Polirom, “The Christian Tradition” Series, 2011).

Gioacchino da Fiore

Manual pentru lectura Apocalipsei

ediție bilingvă, traducere în limba română și comentarii de Florina-Rodica Hariga, studiu de Dan Siserman, în pregătire

Manual propedeutic al interpretării uneia dintre cele mai cunoscute și mai comentate cărți ale eshatologiei creștine, tratatul surprinde una dintre primele încercări exegetice asupra textului neotestamentar realizată de abatele Gioacchino da Fiore, inițial considerat profet, ulterior eretic. Lucrarea oferă o imagine integratoare, unitară asupra multitudinii de semnificații și simboluri ocurente în textul Apocalipsei, instanțiate prin nume, numere, persoane, evenimente, și dezvăluie, în același timp, o hermeneutică rafinată și subtilă la nivel istoric, alegoric prin apelul la analiza comparată care evidențiază corespondențe între întâmplările și persoanele descrise în cele două Testamente. Dar, mai mult decât un exercițiu exegetic, tratatul se deschide spre o filosofie nouă prin care poate fi înțeleasă istoria, surprinsă la nivelul a trei stadii sau momente temporale corespunzătoare Tatălui, Fiului și Duhului Sfânt. O filosofie a istoriei extrem de importantă în construcția modernității.

Florina-Rodica Hariga este doctor în filosofie medievală al Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași. *Dan Siserman* este doctorand în filosofie al Universității din București.

Gioacchino da Fiore (cca 1135-1202), mistic, teolog și ezoterist calabrez, călugăr cistercian, fondatorul ordinului monastic San Giovanni in Fiore. Împarte istoria umanității în trei epoci, ceea ce antrenează renașterea milenarismului creștin în Evul Mediu. Plasat de Dante Alighieri în paradis, alături de Rabanus Maurus și de Sfântul Bonaventura, este considerat deopotrivă profet și eretic.

Joachim of Fiore

Enchiridion super Apocalypsim

bilingual edition, translation into Romanian and commentaries by Florina-Rodica Hariga, study by Dan Siserman, in preparation

An introductory textbook to the interpretation of one of the most famous and discussed books of Christian eschatology, the treatise captures an early exegetic attempt on the Book of Revelation by Joachim of Fiore, who was first considered a prophet, then a heretic. The work offers a unitary overview of the symbols and meanings which appear in the text of the Apocalypse – represented by names, numbers, people, and events – and, at the same time, it reveals a refined historical and allegorical hermeneutics by comparing the events and people described in the two Testaments. More than an exegetic exercise, the treatise opens itself to a new philosophy through which history can be understood in three stages or temporal moments corresponding to the Father, the Son and the Holy Ghost. A philosophy of history of utmost importance in the construction of modernity.

Florina-Rodica Hariga holds a PhD in Medieval Philosophy from the Alexandru Ioan Cuza University in Iași. *Dan Siserman* is a PhD candidate in Philosophy at the University of Bucharest.

Anonim

Despre suflet și facultățile sale

ediție bilingvă, ediție latină stabilită pe baza a șase manuscrise, traducere în limba română și comentarii de Alexander Baumgarten și Mihai Maga, în pregătire

Despre suflet și facultățile sale este un tratat care îmbină tradiția aristotelică, cea avicenniană și cea averroistă a filosofiei sufletului. Faima textului este legată de faptul că e cea mai veche scriere latină care atestă intrarea în această limbă a comentariului lui Averroes la tratatul *Despre suflet* al lui Aristotel. A fost editat în 1982 de părintele R.A. Gauthier, pe baza a trei manuscrise. Descoperirea a încă trei noi manuscrise, dintre care unul, poate cel mai bun dintre toate, la Biblioteca „Bathyanæum” din Alba Iulia, le-a permis noilor lui editori să ofere un text actualizat, propunând astfel redeschiderea cercetărilor în acest captivant subiect al istoriei filosofiei medievale.

Alexander Baumgarten este filosof și filolog clasic, profesor la Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj, unde predă filosofie medievală. *Mihai Maga* este lector al Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj, doctor cu o teză în filosofia politică medievală.

Anonymous

On the Soul and Its Faculties

bilingual edition, Latin edition established on the basis of six manuscripts, translation into Romanian and commentaries by Alexander Baumgarten and Mihai Maga, in preparation

On the Soul and Its Faculties is a treatise which merges the Aristotelian, Avicennian and Averroist traditions of the philosophy of the soul. The fame of this text is connected with the fact that it is the oldest Latin writing to attest the entry of Averroes Commentary on Aristotle’s treatise *On the Soul* in this language. It was edited in 1982 by father R.A. Gauthier, on the basis of three manuscripts. The discovery of three new manuscripts, among which one, maybe the best of all, in the “Bathyanæum” Library of Alba Iulia, enabled his new editors to provide a revised text, thus suggesting a reopening of research on this captivating subject of the history of medieval philosophy.

Alexander Baumgarten is a philosopher and classical philologist, Professor at the Babeș-Bolyai University in Cluj-Napoca, where he teaches medieval philosophy. *Mihai Maga* is an Assistant Professor at the Babeș-Bolyai University in Cluj-Napoca and holds a PhD in medieval political philosophy.

Guillaume de Saint-Amour

Despre pericolele celor mai de pe urmă vremuri

ediție bilingvă, traducere și comentarii de Valentina Covaci, în pregătire

Guillaume de Saint-Amour, magistru în teologie la Universitatea din Paris, a publicat *De periculis novissimorum temporum* în primăvara anului 1256, într-un moment de criză în relația dintre magiștrii seculari ai universității pariziene și recente *studia* ale călugărilor cerșetori, dominicani și franciscani. În acest tratat, Guillaume de Saint-Amour a exprimat o poziție a magiștrilor seculari față de intrarea călugărilor cerșetori la universitate, în special față de numirea lor ca profesori de teologie. Saint-Amour a argumentat că prezența ordinelor cerșetoare contravenea ierarhiei consacrate a Bisericii, referindu-se la pericolele implicate de rămânerea lor la universitate în termeni apocaliptici și cerînd papei înlăturarea lor de la universitate.

Valentina Covaci este istoric specializat în viața religioasă în Evul Mediu, în particular în relațiile dintre Biserica Romană și bisericile răsăritene. Este doctor în studii medievale al Universiteit van Amsterdam.

Guillaume de Saint-Amour (1202-1272), magistru în teologie al Universității din Paris, a condus, la mijlocul secolului al XIII-lea, campania împotriva instalării ordinelor cerșetoare la universitate. Tratatul lui a fost condamnat atât de papa Alexandru al IV-lea, cât și de regele Franței, Ludovic al IX-lea, iar autorul a fost exilat de la universitate și din Paris. Cu toate acestea, lucrarea a rămas o referință în conflictul care a continuat să-i opună pe magiștrii seculari ordinelor cerșetoare.

William of St. Amour

On the Dangers of the Last Times

bilingual edition, translation and commentaries by Valentina Covaci, in preparation

William of St. Amour, master of theology at the University of Paris, published his treatise *De periculis novissimorum temporum* (*On the Dangers of the Last Times*) in the spring of 1256, at a point of acute crisis in the relations between the secular masters of the University and the newly-established mendicant *studia* (Dominican and Franciscan), and their masters and supporters. In this treatise, St. Amour voiced the opposition of the secular masters against the acceptance of mendicants at the University, particularly against their appointment as chairs of theology. He deemed their appointment unnatural, that is, against the established hierarchy of the Church, and characterized the dangers entailed by the mendicants' presence in apocalyptic terms and appealing to the pope to obtain their removal.

Valentina Covaci is a historian researching medieval religion, particularly the relations between Western and Eastern Christians. She holds a PhD in medieval studies from the University of Amsterdam.

William of St. Amour (1202-1272), master of theology at the University of Paris, led the campaign against the friars' presence at the university in mid-thirteenth century. His treatise, *De periculis novissimorum temporum*, was condemned by pope Alexander IV and king Louis IX of France, and St. Amour was exiled from Paris. However, his writings had a lasting influence in the debate opposing the secular clergy to the mendicants.

Albert cel Mare

Despre intelect și inteligibil

ediție bilingvă, text latin stabilit de Alexander Baumgarten, cu un comentariu de Henrik Anzulewicz, în pregătire

Faimosul tratat al lui Albert cel Mare îi este prezentat cititorului într-o ediție contemporană, rezultată pe baza consultării tradiției manuscrise, profund diferită de textul disponibil în ediția Borgnet din 1890. Discutând problema abstracției, a diferitelor tipuri de intelect, a plasării intelectului în ierarhia lumii, tratatul reprezintă poziția originală în teoria cunoașterii a lui Albert cel Mare: ea sintetizează surse greco-arabe, aristotelice și neoplatoniciene și oferă o importantă deschidere spre modul în care Evul Mediu latin a transmis filosofiei germane cadrele gândirii filosofiei spiritului.

Alexander Baumgarten este filosof și filolog clasic, profesor la Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj, unde predă filosofie medievală. Dr. *Henrik Anzulewicz* este cercetător la Albertus Magnus Institut din Bonn.

Albert cel Mare (1193?-1280), dominican german, filosof și savant de limbă latină. A avut o imensă contribuție în receptarea culturii greco-arabe în lumea latină a secolului al XIII-lea, în sinteza aristotelismului cu neoplatonismul și edificarea unei teologii bazate pe conceptul fluxului creaturilor din cauza primă. A comentat o mare parte a *corpus*-ului aristotelic, a participat la cele mai importante polemici ale vremii sale (eternitatea lumii, unitatea intelectului, distincția dintre ființă și esență etc.) și a fundamentat două tradiții distincte revendicate din el: cea tomistă și cea a neoplatonismului dominicanilor germani (Eckhart, Dietrich din Freiberg, Bertold de Mosburg și alții). Contribuția lui Albert este astăzi considerată o verigă esențială de legătură între neoplatonismul greco-arab și filosofia germană modernă.

Albert the Great

On the Intellect and the Intelligible

bilingual edition, Latin text by Alexander Baumgarten, commentary by Henrik Anzulewicz, in preparation

Albert's famous text is available to the reader in a contemporary edition established from the manuscript tradition, very different from the 1890 Borgnet edition. Discussing the problem of abstraction, the different types of intellection, the intellect's place in the hierarchy of the world, the treatise represents Albert's original position in the theory of knowledge; it synthesizes the Greek, Arabic, Aristotelian and Neoplatonic sources while indicating the way the Latin Middle Ages transferred their thinking framework to the German philosophy of spirit.

Alexander Baumgarten is a philosopher and classical philologist, Professor at the Babeș-Bolyai University in Cluj-Napoca, where he teaches Medieval Philosophy. Dr. *Henrik Anzulewicz* is a researcher at the Albertus Magnus Institute in Bonn.

ar-Rāzī (Rhazes)

Medicina spirituală și alte scrieri

ediție bilingvă, traducere din limba arabă, note și studiu de
Andrei Marinca

Opera filosofică a celebrului medic și filosof arab ar-Rāzī este o expresie a umanismului arab din secolul al IX-lea și este inspirată atât din tradiția platonismului antic, cât și din filosofia naturală a lui Galenus, prezentând de asemenea posibile ecouri epicureice. În scrierile sale etice, traduse pentru prima dată în limba română, ar-Rāzī prescrie un ideal de viață intelectuală în care rațiunea este o facultate suficientă omului pentru a accede la adevăr și la rectitudinea morală. Această viziune antropologică este completată de un mit cosmogonic al căderii sufletului într-o lume materială ale cărei caracteristici (compoziție atomistă, spațiu și timp absolute) prezintă asemănări cu imaginea universului formată în debutul modernității științifice.

Andrei Marinca este doctorand în filosofie medievală al Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj și student al secției de limbă arabă din cadrul Universității din București.

ar-Rāzī (Rhazes) (850-925) s-a născut în Ray, lângă Teheranul de azi, și s-a instruit în medicină la Bagdad, devenind unul dintre cei mai iluștri și mai inovatori medici ai lumii arabe. În timp ce în Occidentul latin au fost traduse și răspândite doar textele sale medicale, în tradiția filosofică arabă a rămas cunoscut pentru viziunea sa științifică critică față de modelul neoplatonic și aristotelic al lumii, dar și pentru concepția sa neortodoxă cu privire la legitimitatea profeției.

ar-Rāzī (Rhazes)

Spiritual Medicine and Other Writings

bilingual edition, translation from Arabic, notes and study by
Andrei Marinca

The philosophical work of the famous Arabic physician and philosopher ar-Rāzī is an expression of the Arabic humanism in the ninth century and is inspired both by the tradition of ancient Platonism and by Galenus' natural philosophy, also presenting possible epicurean echoes. In his ethical writings, translated for the first time into Romanian, ar-Rāzī prescribes an ideal of intellectual life in which reason is a sufficient human faculty for gaining access to truth and achieving moral rectitude. This anthropological vision is complemented by a cosmogonic myth of the fall of the soul into a material world whose characteristics (atomistic composition, absolute space and time) are similar to the image of the universe formed in the beginning of scientific modernity.

Andrei Marinca is a PhD candidate in Medieval Philosophy at the Babeș-Bolyai University of Cluj and a student at the Arabic Language Department of the University of Bucharest.

ar-Rāzī (Rhazes) (850-925) was born in Rey, near present-day Tehran, and was trained in medicine in Baghdad, becoming one of the most illustrious and innovative physicians of the Arab world. While the Latin West has translated and spread only his medical texts, he remained known in the Arab philosophical tradition for his scientific view opposed to the Neoplatonic and Aristotelian cosmological model, but also for his unorthodox attitude towards the legitimacy of prophecy.

Guillaume de Conches

Philosophia

ediție bilingvă, traducere și comentarii de Ioana Munteanu, în pregătire

O scurtă privire asupra catalogului operelor lui Guillaume de Conches este de ajuns pentru a dezvălui un profil intelectual caracteristic învățaților de la Chartres: lucrările de exegeză a autorilor antici (între care Platon și neoplatonicienii latini ocupă locurile privilegiate) indică interesul său pentru filosofia naturii și artele liberale ale Antichității, în vreme ce tratatele enciclopedice explică imaginea creștină a lumii cu instrumentarul științelor create de gândirea greco-latină. Traducerea opusculului său de tinerețe *Philosophia* va familiariza publicul român cu temele și modul de gândire pe care maestrul lui Ioan din Salisbury le-a dezvoltat în capodopera sa, *Dragmaticon*. Abordarea misterului divin prin medierea cunoașterii profane, judecățile asupra relației dintre Sufletul Lumii și Duhul Sfânt, contribuțiile sale în cosmologie și antropologie, considerațiile asupra Naturii ca intermediar între Dumnezeu și creația sa îl singularizează pe Guillaume de Conches ca autor incontestabil pentru cel ce studiază rafinată sinteză teologico-filosofică a secolului al XII-lea occidental.

Ioana Munteanu este lector la Catedra de filologie clasică a Facultății de Limbi și Literaturi Străine, Universitatea din București, unde predă cursuri de literatură latină clasică și tardo-antică, precum și de cosmologie medievală.

Guillaume de Conches (cca 1080-1154), filosof și erudit, a predat la Chartres și la Paris. Comentator al lui Boethius (*De Consolatione Philosophiae*), Macrobius, Priscianus și Platon, este unul dintre maeștrii Școlii de la Chartres. Cunoscător al lucrărilor Antichității și al celor arabe de cosmologie, psihologie și medicină, este martorul unei schimbări care începe să se producă odată cu secolul al XII-lea, având la bază noul interes pentru științe. Operele sale principale sînt *Philosophia* și *Dragmaticon*.

William of Conches

Philosophia

bilingual edition, translation and commentary by Ioana Munteanu, in preparation

A short overview of William of Conches' works is sufficient to reveal an intellectual profile characteristic for the Chartres scholars: the French philosophers' exegesis on Ancient authors (among whom Plato and the Latin Neoplatonists stand out) reveal his interest in the philosophy of nature and the Liberal Arts of Antiquity, while his encyclopaedic treatises make use of the scientific tools of Greek-Latin thought in order to explain the Christian image of the world. The translation of William's early work, *Philosophia*, will acquaint Romanian readership with the themes and thought developed by John of Salisbury's master in his *magnum opus*, *Dragmaticon*. William of Conches' approach to divine mystery through profane knowledge, his judgments on the relationship between the Soul of the World and the Holy Ghost, his contributions to cosmology and anthropology, as well as his considerations on nature as an intermediary between God and creation distinguish the French philosopher as an author of the utmost importance in the twelfth-century western synthesis between theology and philosophy.

Ioana Munteanu is a Lecturer at the Department of Classical Philology of the Faculty of Foreign Languages and Literatures at the University of Bucharest, where she teaches Classical Latin Literature and Literature of the Late Antiquity, as well as Medieval Cosmology.

Tratate hispanice de doctrină cavaleriească

Raimundus Lullus, *Cartea despre rînduiala cavaleriească*; Don Juan Manuel, *Cartea cavalerului și a scutierului – Cartea Blazonului*; Alfonso al XI-lea, *Cartea despre Ordinul castilian al Eșarfei*

ediție bilingvă, traducere, note și studiu introductiv de Mianda Cioba, în pregătire

În Occidentul medieval, circulația materiei arturiene ce impune modelul uman al cavalerului neînfricat, dedicat întreprinderii nobile de a impune victoria binelui, e dublată de reflecția teoretică, teologică și politică. Această reflecție corespunde unor texte ce marchează ritualizarea și consacrarea spirituală a violenței și oferă argumentele legitimării statutului (*ordo*) cavaleresc. Configurarea lor trimite atât la axiologia creștină consacrată de Sf. Bernard din Clairvaux (*De laude novae militiae*), cât și la simbolistica onoarei, a nobleței și a sacrificiului de sine, sub auspiciile unor valori întrupate de cavalerul „fără pată și fără prihană” al ficțiunii arturiene. Tratatele hispanice de doctrină cavaleriească reflectă reperele ideologice ale Reconquistei și se constituie într-un discurs normativ privind raporturile de putere dintre regalitate și aristocrația razboinică. Din această schiță de paradigmă textuală nu pot lipsi Raimundus Lullus, *Llibre de l'orde de cavalleria*, ce ilustrează proiectul unui corp social dedicat apărării valorilor creștine; Don Juan Manuel, *Libro del caballero e del escudero* și *Libro de las armas*, ce oferă versiunea unui înalt aristocrat asupra misiunii cavalerului și ierarhiilor cărora li se supune, precum și *Libro de la Orden de la Banda de Castilla*, atribuit regelui Alfonso al XI-lea al Castiliei, întemeietorul primului ordin cavaleresc regal.

Mianda Cioba este profesoară a Universității din București, în specialitatea literatură medievală.

Chivalric Treaties in the Hispanic Medieval World

Raimundus Lullus, *The Book of the Order of Chivalry*; Don Juan Manuel, *The Book of the Knight and esquire – The Book of Knightly Arms*; Alfonso XI, *The Book of the Castilian Order of the Scarf*

bilingual edition, translation, notes and introductory study of Mianda Cioba, in preparation

In Western medieval Europe, the circulation of Arthurian matter establishing the model of the fearless knight, dedicated to the noble enterprise of enforcing the victory of good, is accompanied by theoretical reflection, theological and political. The latter are texts delineating the ritualization and spiritual consecration of violence and provide arguments legitimizing the chivalric status (*ordo*). Their particular rhetoric sends both to the Christian axiology of St. Bernard of Clairvaux' *De laude novae militiae* and to the symbolism of honour, nobility and self-sacrifice, under the auspices of values embodied by the “spotless and blameless” knight of Arthurian fiction. The Hispanic treaties of knighthood reflect the ideological landmarks of the Reconquista and constitute a normative discourse on power relations between royalty and the warrior aristocracy. In this outline of a textual paradigm one must include the works of Raimundus Lullus, *Llibre de l'orde de cavalleria*, illustrating the design of a social body dedicated to the defence of Christian values, of Don Juan Manuel, *Libro del caballero e del escudero* and *Libro de las armas*, which offers a high aristocrat's version of the knight's mission and of the hierarchies which he is subject to; and finally the *Libro del Orden de la Banda de Castilla* attributed to King Alfonso XI of Castile, founder of the first royal order of chivalry.

Mianda Cioba is a Professor of Medieval Literature at the University of Bucharest.

Alcuin

Gramatica

ediție bilingvă, traducere, ediție critică, notă introductivă, note și comentarii de Isabela Stoian, în pregătire

Redactată la finele secolului al VIII-lea, *Gramatica* lui Alcuin reprezintă o compilație deosebit de inteligentă a celor mai importante tratate de gramatică latină cunoscute în Evul Mediu timpuriu. Conceput ca un dialog între *magister* Albinus și doi elevi, Saxo și Franco, acest tratat este un manual pentru cei inițiați deja în limba latină și urmărește combaterea solecismelor, precum și impunerea unor norme ortografice și de punctuație. În contextul Renașterii carolingiene, gramatica devine cea mai importantă dintre artele liberale, deoarece asigură utilizarea corectă a limbii latine, care era văzută ca un instrument de împărtășire a adevărului de credință. Deși este o lucrare de maximă importanță în contextul reformei lui Carol cel Mare, cele 24 de manuscrise care ne-au transmis textul *Gramaticii* nu au fost până acum editate într-o ediție critică modernă.

Isabela Stoian este doctorandă în filologie clasică a Universității din București.

Alcuin

Grammar

bilingual edition, translation, critical edition, introductory note, notes and commentaries by Isabela Stoian, in preparation

Written at the end of the eighth century, Alcuin's *Grammar* is a particularly bright compilation of some of the most important studies on Latin grammar known in the Early Middle Ages. Conceived as a dialogue between *magister* Albinus and two pupils, namely Saxo and Franco, this work is meant to be a handbook for those already initiated into the Latin language, and it aims at fighting against the solecisms, and also at imposing orthographic and punctuation standards. In the context of the Carolingian Renaissance, grammar becomes the chief liberal art, as it ensures the correct use of Latin, which was regarded as an instrument of spreading the truth of faith. Even if this is a work of maximum importance in the context of Charlemagne's reform, the 24 manuscripts that transmitted the *Grammar's* text have yet to be edited in a modern critical edition.

Isabela Stoian is a PhD candidate in Classical Philology at the University of Bucharest.

Anselm de Canterbury

Monologion • Proslogion

ediție bilingvă, traducere și comentarii de Alexander Baumgarten, în pregătire

Monologion și *Proslogion* sînt printre cele mai faimoase contribuții filosofico-teologice ale secolului al XI-lea: Anselm din Canterbury construiește în ele argumente ale existenței divine, oferind în mai multe etape ceea ce tradiția ulterioară a numit „argumentul ontologic”. Rod al lecturilor augustinene și al disputelor cu dialecticienii epocii, cele două tratate sînt prezentate de autorul lor drept versiuni succesive ale unei preocupări comune. Ele sînt o referință fundamentală pentru modul în care tradiția medievală latină, absorbind surse augustinene și neoplatoniciene, a putut construi o metodă de cercetare teologică bazată pe argumentare și pe efortul de conciliere a rațiunii cu credința.

Alexander Baumgarten este filosof și filolog clasic, profesor la Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj, unde predă filosofia medievală.

Anselm of Canterbury

Monologion • Proslogion

bilingual edition, translation and commentaries by Alexander Baumgarten, in preparation

The *Monologion* and *Proslogion* are amongst the most famous philosophical and theological contributions of the eleventh century: in them, Anselm of Canterbury uses arguments for the existence of God, gradually developing what the later tradition called “the ontological argument.” Following St. Augustine and the disputes with his contemporaries, the two treatises are presented by their author as successive versions of a common concern. They represent a key reference for the way the Latin medieval tradition, by absorbing Augustinian and Neoplatonic sources, could build a theological research method based on argumentation and the attempt to reconcile reason with faith.

Alexander Baumgarten is a philosopher and classical philologist, Professor of Medieval Philosophy at the Babeș-Bolyai University in Cluj.

Petrarca

Scrisori pentru cei apropiați, vol. 1 (c. I-VI)

traducere din limba latină de Ioana Costa

De la Petrarca ne-au rămas aproape cinci sute de scrisori, în limba latină, grupate în *Epistolae familiares* (24 de volume) și *Seniles* (18 volume), acoperind mai bine de două decenii, ultimele din viața lui. Familiarizat cu epistolele morale ale lui Seneca, Petrarca a resimțit din plin impactul scrisorilor ciceroniene, pe care le descoperise în 1345. Colecția *Epistolae ad familiares*, publicată de Marcus Tullius Tiro la puțin timp după moartea lui Cicero, este explicit modelul acestor *Epistolae familiares* petrarchiste, scrise *familiariter de rebus familiaribus*. Petrarca și-a îngrijit cu minuțiozitate epistolarul, lăsând posterității urmele etapelor (inclusiv *transcriptiones in ordine*) ce au precedat forma finală, *ne varietur*, în care dorea să fie citit. Copiate de el însuși sau de prietenul lui veronez, Gasparo Squaro Broaschini, ori de tânărul ravenat Giovanni Malpaghini, scrisorile nu pot fi publicate în prezent decât cu o fină abordare editorială, menită să apropie cititorul modern de dorința ultimă a lui Petrarca.

Ioana Costa este profesoară la Universitatea din București, Departamentul de Filologie Clasică; a publicat traduceri din latină și greacă veche (Seneca, Plinius Maior, *Septuaginta*, Dimitrie Cantemir).

Petrarch

Familiar Letters, vol. 1 (c. I-VI)

translated from Latin by Ioana Costa

Petrarch left us almost five hundred letters written in Latin and grouped into *Epistolae familiares* (24 volumes) and *Seniles* (18 volumes), spanning over the last two decades of his life. Being familiarized with Seneca's moral epistles, Petrarch was deeply influenced by the Ciceronian letters, which he discovered in 1345. The collection *Epistolae ad familiares*, published by Marcus Tullius Tiro soon after Cicero's death, is the explicit model of Petrarch's *Epistolae familiares*, written *familiariter de rebus familiaribus*. Petrarch took great care of his epistolary work, offering posterity the footprints of the phases (including *transcriptiones in ordine*) preceding the final form, *ne varietur*. Copied by himself or his Veronese friend, Gasparo Squaro Broaschini, or the young Ravennian Giovanni Malpaghini, his letters cannot be published today without a fine editorial approach meant to draw the modern reader closer to Petrarch's final wish.

Ioana Costa is a Professor at the University of Bucharest, Department of Classical Philology; she published translations from Latin and Classical Greek (Seneca, Plinius Maior, *Septuaginta*, Dimitrie Cantemir).

Petrus Hispanus

Summulae logicales

ediție bilingvă, traducere, studiu introductiv și comentarii de Vlad Ile, în pregătire

Summulae logicales este unul dintre cele mai răspândite manuale universitare de logică medievală din Europa. Realizat în secolul al XIII-lea, tratatul cuprinde atât componentele clasice ale logicii aristotelice traduse și comentate de Boethius (*logica antiquorum*), precum: predicabilele, predicamentele, silogismul, locurile argumentative și raționamentele falacioase, cât și teorii ale proprietății termenilor, tematizate în noua logică specifică spațiului latin (*logica modernorum*), precum: supoziția, ampliația, apelația, restricția și distribuția.

Vlad Ile este doctorand în filosofie medievală al Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj și doctorand în cotutelă al Université de Tours cu o teză asupra teoriei supoziției la Petrus Hispanus.

Peter of Spain

Summulae logicales

bilingual edition, translation, introductory study and commentaries by Vlad Ile, in preparation

Summulae logicales is one of the most widespread university handbooks of medieval logic in Europe. Accomplished in the thirteenth century, the treatise comprises both the classical components of Aristotelian logic translated and commented by Boethius (*logica antiquorum*), such as: predicables, predicaments, syllogism, argumentative places and fallacies, and theories of properties of terms, treated in the new logic specific to the Latin milieu (*logica modernorum*), such as: supposition, ampliation, appellation, restriction and distribution.

Vlad Ile is a PhD candidate in Medieval Philosophy at the Babeș-Bolyai University in Cluj, in joint supervision with the University of Tours, with a thesis on Peter of Spain's theory of supposition.

Marie de France

Lai-uri

ediție bilingvă, studiu introductiv, note și comentarii, referințe bibliografice și tabel cronologic de Alexandra Ilina și Hartley Miller, traducere de Ruxandra Apetrei, Andreea Apostu, Alina Bratu, Teodora Hurmuzache, Alexandra Ilina, Ștefania Mîndruț, Alin Panaite, Maria Pană, Darius Stănescu, Rada Stănică, Cătălin Țăranu, în pregătire

Volumul reunește toate cele douăsprezece lai-uri atribuite autoarei anglo-normande Marie de France, traduse în acest volum în proză. Foarte bună cunoscătoare a poeziei latine și a tradiției ovidiene, Marie de France prelucrează mai multe tipuri de surse, orale și scrise, prinse într-o sinteză originală.

Atelierul „Reverdie” funcționează în cadrul centrului Iconographè și sub tutela CEREFREA-Villa Noël. Atelierul reunește studenți și cercetători interesați de studierea și traducerea textelor medievale.

Despre **Marie de France**, în mod convențional numită prima poetă franceză, știm foarte puține lucruri certe. Istoricii literaturii presupun că a trăit la curtea engleză, cel mai probabil în perioada lui Henric al II-lea Plantagenet (1154-1189).

Marie de France

Lais

bilingual edition, introduction, notes, commentaries, bibliography and chronology by Alexandra Ilina and Hartley Miller, translated by Ruxandra Apetrei, Andreea Apostu, Alina Bratu, Teodora Hurmuzache, Alexandra Ilina, Ștefania Mîndruț, Alin Panaite, Maria Pană, Darius Stănescu, Rada Stănică, Cătălin Țăranu, in preparation.

The volume is a collection of the twelve “lais” attributed to the Anglo-Norman author Marie de France. In this volume they are translated into Romanian prose. A writer steeped in Latin poetry and the Ovidian tradition, Marie de France reworks multiple types of sources, both written and oral, into a totally original synthesis.

The „Reverdie” Working Group operates within the Iconographè Centre and with the support of the CEREFREA-Villa Noël. The working group brings together students and researchers with an interest in studying and translating medieval texts.

Marie de France has typically been called the first French poetess, though little is known about her life. Literary historians suppose that she lived at the English court of Henry II Plantagenet (1154-1189).

Alte lucrări în pregătire

Kekaumenos, *Învățăturile și istorisirile unui aristocrat bizantin*, traducere și comentarii de Dan Ruscu

Bernard din Clairvaux, *Comentariu la Cântarea Cântărilor*, traducere și comentarii de Marius Ivașcu.

Richard de Saint Victor, *Despre Treime*, traducere și comentarii de Mihnea Moroianu.

Isidor de Sevilla, *Etimologii, XIII-XIV*, traducere, studiu și comentarii de Anca Crivăț.

Héloïse și Abélard, *Scrisori*, traducere de Sofia Clara Moroianu, comentarii de Bogdan Tătaru Cazaban.

Ioan din Salisbury, *Policraticus*, traducere și comentarii de Oana Filip.

Hugo de Saint Victor, *Despre arvuna sufletului*, text latin stabilit și studiu introductiv de Dominique Poirel, traducere în limba română și note de Alexander Baumgarten

Otto de Freising, *Chronica despre cele două cetăți*, traducere și comentarii de Cristian Bejan

Al-farabi, *Opiniile locuitorilor cetății desăvârșite*, ediție bilingvă, traducere și comentarii de Laura-Mariana Sitaru

Other works in preparation

Kekaumenos, *The advice and anecdotes of a Byzantine aristocrat*, translation and commentaries by Dan Ruscu

Bernard of Clairvaux, *Commentary on the Song of Songs*, translation and commentary by Marius Ivașcu.

Richard of Saint Victor, *On Trinity*, translation and commentary by Mihnea Moroianu.

Isidore of Seville, *Etymologies, XIII-XIV*, translation, study and commentaries by Anca Crivăț.

Heloise and Abelard, *Letters*, translation by Sofia Clara Moroianu, commentaries by Bogdan Tătaru Cazaban.

John of Salisbury, *Policraticus*, translation and commentaries by Oana Filip.

Hugh of Saint Victor, *On the Ark of the Soul*, Latin text and introduction by Dominique Poirel, Romanian translation and notes by Alexander Baumgarten.

Otto of Freising, *The Cronic about the Two Cities*, translation and commentaries by Cristian Bejan

Al-Farabi, *The Opinions of the People of the Perfect City*, bilingual edition, translation and commentaries by Laura-Mariana Sitaru

Index de autori

Abélard, Pierre	11
Albert cel Mare	47, 60
Alcuin	64
al-Kindī	37
Andreas Capellanus	21
Anselm de Canterbury	10, 65
ar-Rāzī (Rhazes)	61
Bernard din Clairvaux	41
Bernardus Silvestris	17
Béroutl	29
Boethius, Anicius Manlius Severinus Torquatus	5, 18, 20
Boetius din Dacia	7
Bonaventura	23
Cassiodor	33
Christine de Pizan	31
Cusanus, Nicolaus	14
Damianus, Petrus	28
Dante Alighieri	52
Dietrich din Freiberg	18
Dincă, Adinel-Ciprian	30
Dionisie Areopagitul	42, 51
Duns Scotus	12
Eckhart, Meister	25
Frații Purității ('Iḥwān aṣ-Ṣafā')	43
Gemistos Plethon, Georgios	49
Gerard de Cenad	44
Gilbertus Porretanus	18
Gioacchino da Fiore	57
Godescalc de Nepomuk	36
Grigore cel Mare	38
Guillaume de Conches	62
Guillaume de Lorris	48
Guillaume de Saint-Amour	59
Hildegard din Bingen	50
Hugo de Saint-Victor	24
Ibn Ruṣd (Averroes)	18, 46
Ibn Sīnā (Avicenna)	18, 22
Ibn Ṭufayl (Abentofal)	26
Ioan Scotus Eriugena	15
Isidor de Sevilla	27
Jean de Meun	48
Lullus, Raimundus	32

Author Index

Abelard, Peter	11
Albert the Great	47, 60
Alcuin	64
al-Kindī	37
Andreas Capellanus	21
Anselm of Canterbury	10, 65
Aquinas, Thomas	8, 13, 35
ar-Rāzī (Rhazes)	61
Bernard of Clairvaux	41
Bernard Silvestris	17
Béroutl	29
Boethius, Anicius Manlius Severinus Torquatus	5, 18, 20
Boethius of Dacia	7
Bonaventure	23
Cassiodorus	33
Christine de Pizan	31
Damian, Peter	28
Dante Alighieri	52
Dietrich of Freiberg	18
Dincă, Adinel-Ciprian	30
Dionysius the Areopagite	42, 51
Duns Scotus	12
Eckhart, Meister	25
Gemistus Pletho, Georgius	49
Gerardus of Csánad	44
Gilbertus of Poitiers	18
Godescalc of Nepomuk	36
Gregory the Great	38
Guillaume de Lorris	48
Hildegard of Bingen	50
Hugh of Saint Victor	24
Ibn Ruṣd (Averroes)	18, 46
Ibn Sīnā (Avicenna)	18, 22
Ibn Ṭufayl (Aben Tofail)	26
Isidore of Seville	27
Jean de Meun	48
Joachim of Fiore	57
Johannes Scotus Eriugena	15
Lullus, Raimundus	32
Marie de France	68
Matthew of Aquasparta	16
Mărza, Andreea	30

Marie de France	68	Nicholas of Cusa	14
Mathaeus de Aquasparta	16	Ockham, William of	6, 18
Mârza, Andreea	30	Papahagi, Adrian	30
Ockham, William	6, 18	Paul the Deacon	19
Papahagi, Adrian	30	Peter of Spain	67
Paulus Diaconus	19	Petrarch	34, 54, 66
Petrarca	34, 54, 66	Photios of Constantinople	53
Petrus Hispanus	67	Psellos, Michael	56
Photios al Constantinopolului	53	Pseudo-Aristotle	39
Psellos, Mihail	56	Richard de Fournival	9
Pseudo-Aristotel	39	Siger of Brabant	18
Richard de Fournival	9	The Brethren of Purity (Ikhwān aş-Şafā')	43
Siger din Brabant	18	William of Conches	62
Toma din Aquino	8, 13, 35	William of St. Amour	59

Index de titluri

<i>Ars brevis</i>	32
<i>Autoritățile lui Aristotel</i>	55
<i>Cartea cetății doamnelor</i>	31
<i>Cartea definițiilor</i>	22
<i>Călătoria Sfântului abate Brendan</i>	40
<i>Ce este un lucru?</i>	18
<i>Cîntarea despre Guillaume</i>	45
<i>Comentarii la Porfir</i>	11
<i>Comentariu la Evanghelia lui Ioan</i>	15
<i>Consolarea Filosofiei</i>	20
<i>Cosmografia</i>	17
<i>Cuvînt hotărîtor privind stabilirea legăturii dintre filosofie și legea revelată</i>	46
<i>De docta ignorantia</i>	14
<i>De vulgari eloquentia</i>	52
<i>Deliberare asupra imnului celor trei tineri</i>	44
<i>Despre considerare</i>	41
<i>Despre fiind și esență</i>	13
<i>Despre filosofia primă</i>	37
<i>Despre guvernămînt</i>	8
<i>Despre ierarhia cerească</i>	51
<i>Despre ignoranță: a sa și a multora</i>	34
<i>Despre intelect și inteligibil</i>	60
<i>Despre iubire</i>	21
<i>Despre libertatea alegerii</i>	10
<i>Despre numele divine • Teologia mistică</i>	42
<i>Despre omnipotența divină</i>	28
<i>Despre pericolele celor mai de pe urmă vremuri</i>	59
<i>Despre primul principiu</i>	12
<i>Despre suflet</i>	54
<i>Despre suflet și facultățile sale</i>	58
<i>Despre sufletul rațional</i>	46
<i>Despre universalii</i>	6
<i>Despre viața filosofului</i>	7
<i>Dialoguri</i>	38
<i>Didascalicon</i>	24
<i>Epistolele despre logică</i>	43
<i>Etimologii, XI-XII</i>	27
<i>Expunere la simbolul apostolilor</i>	35
<i>Fiziologul latin / Bestiarul iubirii</i>	9
<i>Gramatica</i>	64
<i>Hayy bin Yaqzān sau din tainele înțelepciunii răsăritene</i>	26

Title Index

<i>A Census of Western Medieval Manuscripts in Romania</i>	30
<i>Aristotle's Authorities</i>	55
<i>Ars brevis</i>	32
<i>Chivalric Treaties in the Hispanic Medieval World</i>	63
<i>Commentary on the Gospel of St. John</i>	15
<i>Cosmographia</i>	17
<i>De docta ignorantia</i>	14
<i>De vulgari eloquentia</i>	52
<i>Deliberation on the Hymn of the Three Youths</i>	44
<i>Dialogues</i>	38
<i>Didascalicon</i>	24
<i>Enchiridion super Apocalypsim</i>	57
<i>Epistles on Logic</i>	43
<i>Exposition of the Apostles' Creed</i>	35
<i>Familiar Letters</i>	66
<i>Glosses on Porphyry</i>	11
<i>Grammar</i>	64
<i>Hayy bin Yaqzān or From the Secrets of Eastern Wisdom</i>	26
<i>History of the Lombards</i>	19
<i>Lais</i>	68
<i>Institutions</i>	33
<i>Monologion • Proslogion</i>	65
<i>Moral Sentences</i>	53
<i>On Being and Essence</i>	13
<i>On Consideration</i>	41
<i>On Divine Omnipotence</i>	28
<i>On Government</i>	8
<i>On His Own Ignorance and That of Many Others</i>	34
<i>On Love</i>	21
<i>On the Celestial Hierarchy</i>	51
<i>On the Dangers of the Last Times</i>	59
<i>On the Differences between Aristotle and Plato</i>	49
<i>On the Divine Names • The Mystical Theology</i>	42
<i>On the First Philosophy</i>	37
<i>On the First Principle</i>	12
<i>On the Freedom of Choice</i>	10
<i>On the Intellect and the Intelligible</i>	60
<i>On the Life of the Philosopher</i>	7
<i>On the Rational Soul</i>	46
<i>On the Soul</i>	54
<i>On the Soul and Its Faculties</i>	58
<i>On Universals</i>	6

<i>Instituțiile</i>	33
<i>Istoria longobarzilor</i>	19
<i>Itinerariul minții spre Dumnezeu</i>	23
<i>În ce privințe se deosebește Aristotel de Platon</i>	49
<i>Întrebări despre cunoaștere</i>	16
<i>Întrebări pariziene și alte scrieri</i>	25
<i>Lai-uri</i>	68
<i>Manual pentru lectura Apocalipsei</i>	57
<i>Manuscrisele medievale occidentale din România</i>	30
<i>Medicina spirituală și alte scrieri</i>	61
<i>Monologion • Proslogion</i>	65
<i>Philosophia</i>	62
<i>Romanul despre Tristan</i>	29
<i>Romanul Trandafirului</i>	48
<i>Scivias</i>	50
<i>Scrisori pentru cei apropiați, vol. 1 (c. I-VI)</i>	66
<i>Secretul</i>	54
<i>Secretul secretelor</i>	39
<i>Sentințe morale</i>	53
<i>Summulae logicales</i>	67
<i>Teologia ca dispoziție științifică</i>	36
<i>Tratate hispanice de doctrină cavalească</i>	63
<i>Tratate teologice</i>	5

<i>Parisian Questions and Other Writings</i>	25
<i>Philosophia</i>	62
<i>Questions on Knowledge</i>	16
<i>Saint Brendan's Voyage</i>	40
<i>Scivias</i>	50
<i>Spiritual Medicine and Other Writings</i>	61
<i>Summulae logicales</i>	67
<i>The Book of Definitions</i>	22
<i>The Book of the City of Ladies</i>	31
<i>The Consolation of Philosophy</i>	20
<i>The Decisive Treatise, Determining the Nature of the Connection between Religion and Philosophy</i>	46
<i>The Etymologies, XI-XII</i>	27
<i>The Latin Physiologus / The Bestiary of Love</i>	9
<i>The Mind's Journey into God</i>	23
<i>The Romance of the Rose</i>	48
<i>The Romance of Tristan</i>	29
<i>The Secret</i>	54
<i>The Secret of Secrets</i>	39
<i>The Song of William</i>	45
<i>Theological Treatises</i>	5
<i>Theology as a Scientific Disposition</i>	36
<i>What Is a Thing?</i>	18

POLIROM Publishing House

www.polirom.ro

Editura POLIROM

Iași, B-dul Carol I nr. 4 ; P.O. BOX 266, 700505
București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1,
sector 4, 040031, O.P. 53